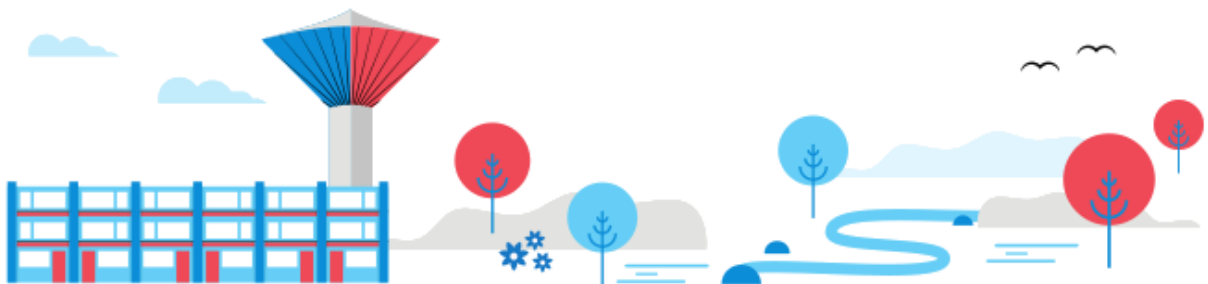

KOTKAN KAUPUNGIN HYVINVOINTIKERTOMUS VUOSIRAPORTTI 2024

Sisällys

1 TIIVISTELMÄ	3
2 JOHDANTO	4
3 VÄESTÖ ja TYÖLLISYYS.....	5
4 KOTKA 2030 KAUPUNKISTRATEGIA	9
5 OSA I VÄESTÖN HYVINVOINNIN TILA VUONNA 2024	10
5.1 Indikaattorien ja muun tiedon osoittama hyvinvointi.....	11
5.2 Hyvinvointisuunnitelman painopisteiden, tavoitteiden ja toimenpiteiden arviointi.....	19
5.3 Hyvinvointialueen hyvinvointikertomustyö	19
6 OSA II HYVINVOINTISUUNNITELMA VUOSILLE 2021-2025 / VÄLITAVOITTEET 2024-2025	20
6.1 Strategian painopisteet ja linjaukset	21
6.2 Hyvinvoinnin edistämisen erillisohjelmat ja -suunnitelmat	21
6.3 Hyvinvointisuunnitelma ja toteutuneet toimenpiteet ikäryhmittäin.....	22
6.4 Kaikki ikäluokat toteutuneet toimenpiteet	49
6.5 Ikäryhmittäisissä taulukoissa esiintyvien toimenpiteiden sisältötietoja	54
6.6 Vaikuttavuus	55
7 OSA III KÄSITTELY TOIMIELIMISSÄ	57
7.1 Suunnitelman laatijat	57
7.2 Suunnitelman ja vuosiraportin hyväksyminen toimielimissä	57

1 TIIVISTELMÄ

Sähköistä hyvinvointikertomusta on siirrytty käyttämään vuonna 2023. Tällöin aiemmin tehdyt suunnitelmataulukot siirrettiin sähköiselle alustalle. Sähköinen hyvinvointikertomus -järjestelmä on tiedolla johtamisen työväline, joka tuottaa valmista vertailutietoa ja jota käytetään organisaatiossa strategian ja sen toimeenpanoa tukevan hyvinvointikertomus -asiakirjan luomiseen. Asiakirja toimii osana kaupungin talouden ja toiminnan suunnittelua, toteutusta ja arviointia sekä vuosittaista raportointia. Sähköisessä hyvinvointikertomuksessa on huomioitu kunnan hyvinvointikertomuksen vähimmäistietosisältö.

Väestön hyvinvoinnin tila indikaattoreiden valossa

Hyte-kerroin: Kunnille on ollut käytössä vuoden 2023 alusta hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtionosuuden lisäosa eli HYTE-kerroin. Kannustin, joka tarkoittaa, että kuntien rahoituksen valtionosuuden suuruus määräytyy osaksi niiden tekemän hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön mukaan.

Hyte-kertoimeen sisältyy 15 prosessi-indikaattoria ja 6 tulosindikaattoria.

- HYTE-kertoimen tulos (asteikolla 0-100) eli keskiarvo tulosindikaattoreiden sekä prosessi-indikaattoreiden keskiarvosta laski hieman edellisestä vuodesta. Kotkan HYTE-kerroin, 0–100 v. 2024 66 (vrt. v. 2023 67).
- Tulos-indikaattoreiden (6kpl) tuloksissa mitataan muutosta väestön hyvinvoinnissa ja terveydessä. Tämä tulos huononi edellisestä vuodesta. Tulosindikaattoreiden keskiarvo v. 2024 50 (vrt. v. 2023 54).
- Prosessi-indikaattoreiden (15 kpl) tulokset kuvaavat edellytysten luomista vaikuttavalle ja koordinoidulle hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi vastaten kysymykseen "Minkälaista kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työ on". Tässä työssä onnistuttiin vuonna 2024 edellistä vuotta paremmin. Prosessi-indikaattoreiden keskiarvo v. 2024 82 (vrt. v. 2023 79).

Euroiksi muutettuna asukasta kohti saatu euromäärä nousi edellisestä vuodesta ollen vuonna 2024 19,70 eur/asukas (vrt. v. 2023 19,00 eur/asukas). Vuoden 2024 Kotkan Hyte-kerroin kokonaiseuromäärä 1 027 400 eur (v. 2023 / 952 200 eur).

Terveyden edistämisen aktiivisuus TEA-viisari: kunnan terveydenedistämiseksi mitataan TEA-viisarin avulla. Se kuvaa kunnan toiminnan tasoa kuntalaisten terveyden edistämiseksi ja tuottaa täten kunnille tietoa terveydenedistämisen suunnittelun ja johtamisen kehittämiseen. TEA-viisari sisältää seitsemän eri toimialuetta, joita tarkastellaan seitsemästä eri näkökulmasta. TEA-viisarin toimialueet ovat 1) kuntajohto 2) perusopetus 3) lukiokoulutus 4) ammatillinen koulutus 5) liikunta 6) hyvinvointialueet ja 7) kulttuuri. Kotkan terveydenedistämiseksi arvosana oli 75 (2.12/2024), koko maan keskiarvo 69. (vrt. Kotkan ed. v. 2023 71, 2022 73).

Hyvinvointi-indikaattori on koonti-indikaattori laaja-alaisen hyvinvoinnin mittaamiseksi. Se kuvaa tuoreinta käytettävissä olevaa tietoa hyödyntäen läpileikkausta kuntalaisten hyvinvoinnin tilasta.

Indikaattorissa on suhteutettu keskivertovastauksia siten, että keskiarvo saa arvon 100 ja keskivertoa huonommat tulokset alle 100 ja keskivertoa paremmat tulokset suuremman arvoin kuin 100. Kotkan tulos (85) vertailutietona Kymenlaakson hyvinvointialueen kuntiin oli huonoin.

Kansallinen terveyst indeksi yhdistää tietoja aiemmista THL:n sairastavuusindeksistä ja Kelan Terveyspuntarista sekä muista kansallisista rekistereistä. Julkaistiin ensimmäisen kerran vuonna 2023. Useista indikaattoreista koostuva tietokokonaisuus kuvaa Suomen alueellisia eroja sairastavuudessa ja työkyvyttömyydessä. Kansallisen terveyst indeksin vertailuluvuissa koko maan keskiarvo on 100. Sitä suuremmat luvut kertovat yleisemmästä työkyvyttömyysetuuksien saamisesta tai sairastavuudesta kunnissa. Matalammat luvut kertovat keskimääräistä vähäisemmästä työkyvyttömyysetuuksien saamisesta tai sairastavuudesta. Kotkan osalta työkyvyttömyyst indeksi 122, työttömyyseläke 127, sairauspäivärahat 118 ja ammatillinen kuntoutus 83. (ikävalikoidut, miehet ja naiset yhteensä).

2 JOHDANTO

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämistä koskevan lain (612/2021, 6) mukaan kunnan on seurattava kuntalaisten terveyttä ja hyvinvointia sekä niihin vaikuttavia tekijöitä, ja raportoitava näistä sekä toteutetuista toimenpiteistä valtuustolle vuosittain. Lisäksi valtuustolle on kerran valtuustokaudessa valmisteltava laajempi hyvinvointikertomus. Kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on kunnan perustehtävä (mm. [kuntalaki 1§](#), Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämistä koskeva laki 6). Terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen vastuu on kunnan toimialojen yhteinen ja vaatii organisaation sisäistä yhteistyötä. Terveyden, hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistämiseksi tarvitaan tietoa ja ymmärrystä kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden tilasta, niihin vaikuttavista toimista sekä tulevaisuuden muutoksia ennustavien trendien suunnista.

Hyvinvoinnin edistämisen tulee näkyä kuntastrategiassa ja asetettujen hyvinvointitavoitteiden tulee perustua arvioihin nykytilanteesta sekä mahdollisista ennustetuista kehityssuunnista ([Kuntalaki 410/2015, 37§](#)). Kunnan on strategisessa suunnittelussaan asetettava hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi tavoitteet ja määriteltävä tavoitteita tukevat toimenpiteet. Sen on otettava päätöksenteossaan huomioon päätöstensä arvioidut vaikutukset ihmisten hyvinvointiin ja terveyteen väestöryhmittäin. Kunnan eri toimialojen on tehtävä yhteistyötä hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi ([Lakisosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä, 6 §](#)) Kaupunkistrategia on kaupungin tärkein johtamista ja toimintaa ohjaava asiakirja. Kotkan kaupunki on päivittänyt kaupunkistrategian keväällä 2022 ja Kotka 2030 -kaupunkistrategia on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 23.5.2022. Vuonna 2024 Kotkan kaupunki käynnisti kaupunkistrategian uudistamisprosessin. Kaupunkistrategiaa uudistettiin syksyn 2024 aikana ja uusi kaupunkistrategia tulee olemaan valmiina kaupunginvaltuuston hyväksymiskäsittelyyn alkuvuodesta 2025.

Sähköisen hyvinvointikertomuksen indikaattoripaketit ovat julkaisun jälkeen avoimesti tarkasteltavissa osoitteessa [hyvinvointikertomus.fi](#). Tulostettavaan versioon otettiin runsauden vuoksi vain niitä indikaattoreita, joista löytyy uudet tiedot, vuodelta 2024 (THL, Tilasto- ja indikaattoripankki [Sotkanet.fi](#) 2005-2024)

3 VÄESTÖ ja TYÖLLISYYS

Kotkan väkiluku on 50 500 (31.12.2023). Väestöennusteen mukaan Kotkan väkiluku tulee koko ajan laskemaan. Kotkassa valtaosa väestöstä on iältään 15-64-vuotiaita. Heitä on 58,8%. Lasten sekä nuorten osuus väestöstä pienenee ja yli 65-vuotiaiden osuus kasvaa. Yli 75-vuotiaiden osuus on kasvussa, vuonna 2025 yli 75-vuotiaiden osuus ylittää 65-74-vuotiaiden osuuden ja 65-74-vuotiaiden määrä kääntyy laskuun. Työikäisten (18-64 v.) määrän väheneminen olisi ennusteen mukaan ajanjakson loppupuolella tasaantumassa.

Kaupungin väestöstä 10,6 prosenttia (2023) puhuu äidinkielenään jotain muuta kuin suomea, ruotsia tai saamea. Vieraskielisiä Kotkassa on yhteensä 5330 (2023) ja ulkomaan kansalaisia 3151 (2023). Tilapäistä suojelua saaneet henkilöt eivät näy tilastoissa, sillä niissä näkyy vain vakinaisesti Suomessa asuvat eli ne, joilla on kotikunta Kotkassa. Tilapäistä suojelua saaneista suurin osa puhuu ukrainaa äidinkielenään ja ukraina on siten toiseksi suurin kieliryhmä, vaikka se ei tilastoista käy ilmi. Ulkomaalaistaustaisen osuus tuhatta asukasta kohden on Kotkassa noussut vuosittain. Vuonna 2023 heitä oli 109,0 (tieto 19.8.2024), v. 2022/98,4, v. 2021/97,5, v. 2020/96,8, v. 2019/96,3. Kotkan elinvoimaisuuden kannalta on ensiarvoisen tärkeää kaupunkiin ulkomailta muuttaneiden hyvä kotoutuminen ja osallisuus yhteiskunnan kaikilla osa-alueilla. Hyvät väestösuhteet ja kotoutuminen ovat kaupungin ja kaupunkilaisten yhteinen asia. Väestön alueelliset tunnusluvut haettu Tilastokeskuksen StatFin-tietokannasta.

Kotkan asukasmäärä ja ikärakenne

Ikärakenne ja väestömäärä	0-14 v % väestöstä	15-64 v % väestöstä	65 v vuotta täyttäneet % väestöstä	Väestö yhteensä
31.12.2020	13,1	59,2	27,7	51668
31.12.2021	12,9	58,8	28,3	51241
31.12.2022	12,6	58,7	28,8	50617
31.12.2023	12,2	58,8	29,0	50500

Lähde: [Tilastokeskus, väestörakenne](#)

Kotkan väestöennuste vuoteen 2031

	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Väestö 31.12. (ennuste 2024)	50 031	49 545	49 045	48 578	48 137	47 719	47 319	46 943

Lähde: [Tilastokeskus, väestöennuste 2024](#)

Väestöennuste ikäluokittain vuoteen 2031

	Yhteensä						
	Väestö 31.12. (ennuste 2024)						
	0 - 14	15 - 24	25 - 34	35 - 44	45 - 54	55 - 64	65 -
Kotka							
2024	5 943	5 011	5 318	5 771	6 191	7 062	14 735
2025	5 715	4 998	5 163	5 764	6 129	6 948	14 828
2026	5 519	4 948	5 063	5 651	6 115	6 821	14 928
2027	5 312	4 928	4 962	5 592	6 115	6 675	14 994
2028	5 143	4 867	4 873	5 524	6 119	6 567	15 044
2029	4 997	4 792	4 784	5 504	6 094	6 417	15 131
2030	4 827	4 759	4 707	5 468	6 080	6 298	15 180
2031	4 694	4 699	4 659	5 421	6 021	6 234	15 215

Lähde: [Tilastokeskus väestöennuste ikäluokittain](#)

TYÖLLISYYS

Kotkan kaupunki on työllistänyt vuosittain noin 6080 heikommassa työmarkkina-asemassa olevaa työtöntä palkkatukityöhön omiin yksiköihinsä. Aiempina vuosina palkkatukityömahdollisuuksia Kotkan kaupungin yksiköissä on pyritty lisäämään. Vuonna 2024 Kaakkois-Suomen TE-toimiston palkkatukeen liittyvien määrärahalinjausten ja lainsäädännöllisten muutosten vuoksi (esim. velvoitetöylytyksen päättymisen 1.9.2024 alkaen) tavoite työllistettyjen määrän kasvattamisesta nykyisellä toimintamallilla muuttui aiheettomaksi. TE2024-uudistuksen tuomien muutosten sekä 1.9.2024 voimaan tulleiden työttömyysturvalain muutosten valossa aloitettiin alustavat suunnitelmat työllisyyden edistämisen kokonaisuuden kehittämiseksi.

Palkkatukityöllistämisen lisäksi työttömät henkilöt ovat voineet olla työkokeilussa tai kuntouttavassa työtoiminnassa Kotkan kaupungin yksiköissä. Vuonna 2024 laadittiin Kymenlaakson hyvinvointialueen kanssa kumppanuussopimus kuntouttavan työtoiminnan toteuttamisesta Kotkan kaupungin yksiköissä. Sopimuksen perusteella kaupunki voi tarjota

kuntouttavaan työtoimintaan osallistuvalla soveltuvilla työtoiminnan tehtäviä ja työnjohdollista ohjausta kunnan toimintaympäristöissä. Hyvinvointialue vastaa kuntouttavan työtoiminnan asiakkaan palveluprosessista, sekä tuesta ja ohjauksesta palvelun aikana. Työkokeilu ja kuntouttavan työtoiminnan paikkoja yksiköt ovat voineet tarjota vaihtelevasti tilanteensa mukaan.

EKAMI:n Rannikopajat ovat tuottaneet sopimuksellisesti hyvinvoinnin ja työllisyyden vastuualueelle nuorten työpajatoimintaa. Työpajatoiminta tarjoaa nuorille mahdollisuuden ohjattuun tai tuettuun työntekoon sekä räätälöityyn polkuun koulutukseen sen loppuun saattamiseen yhteistyössä koulutuksen. Lisäksi alle 29-vuotiaille kotouttamistoimenpiteissä oleville monikulttuurisen pajatoiminnan ohjaus- ja valmennuspalveluja.

TE2024-uudistuksen valmistelu

TE2024-uudistus siirtää julkiset työvoimapalvelut valtiolta kuntien vastuulle 1.1.2025 alkaen. Työvoimapalveluiden järjestäminen ja muut työvoimapalveluihin liittyvät lakisääteiset tehtävät muodostavat kunnille uuden valtionosuustehtävän. Etelä-Kymenlaaksossa TE2024 uudistuksen valmistelua tehtiin yhdessä viiden kunnan kesken. Kunnat ovat Pyhtää, Kotka, Hamina, Virolahti ja Miehikkälä. Vastuukuntana toimii Kotka, joka tulee olemaan vastuussa työvoimapalveluiden lainmukaisesta järjestämisestä koko alueella.

Edellisen vuonna, eli 04/2023 alkanutta Etelä-Kymenlaakson TE2024-uudistuksen valmistelutyötä on koordinoanut TE24-projektipäällikkö. Valmistelutyötä ovat tukeneet Kotkan kaupungin työllisyydenhoidon ohjausryhmä, ja Etelä-Kymenlaaksossa toiminut alueellinen ohjausryhmä. Valmistelua tehtiin hyvässä yhteistyössä Etelä-Kymenlaakson alueen kuntien, Kaakkois-Suomen TE-toimiston, ELY-keskuksen, Ekamin, Cursorin ja muiden keskeisten sidosryhmien kesken. Muun muassa palvelusuunnittelun tueksi perusteettiin alatyöryhmät, jotka koottiin alueen eri toimijoista. Näiden työryhmien tehtävänä oli luoda pohjaa alueen työllisyydenhoidon ekosysteemille, tehdä pohjatyötä palvelusuunnittelulle, lisätä tietoa ja innovoida uusia ratkaisuja. Työryhmien tuottamia materiaaleja on hyödynnetty valmistelussa. Valmistelun tukena toiminut työryhmätyöskentely purettiin suunnitellusti alkuvuonna 2024, mutta työskentelyä jatkettiin muuten yhteistyössä alueen toimijoiden kanssa. Valmistelun aikana projektipäällikkö on osallistunut myös valtakunnallisiin ja C23-kaupunkien verkostoihin, mikä on tukenut sekä alueellista että valtakunnallista valmistelutyötä.

Keväällä 2024 aloittivat toimintansa työvoimapalveluiden jaosto sekä Etelä-Kymenlaakson kuntien yhteinen koordinaatioryhmä. Jaoston ensimmäisessä vaiheessa järjestettiin kolme iltakoulua, ja kesäkuuhun mennessä se oli hyväksynyt vuoden 2025 palvelusuunnitelman, organisaatiokaavion ja talousarvion. Samalla käynnistettiin työllisyyspäällikön rekrytointi, ja uusi työllisyyspäällikkö aloitti tehtävässään kesäkuussa 2024. Vuoden 2024 aikana valmistelun tavoitteena on ollut varmistaa, että Kotkan kaupunki on valmis ottamaan siirtyvät tehtävät ja henkilöstön vastaan. Tukipalveluiden valmistelu eteni kaupungin eri vastuualueilla. Muun muassa talous-, ITC- ja toimitila-asioihin liittyen tehtiin poikkihallinnollista yhteistyötä.

Keskeisiä tilastolukuja Kotkasta vuonna 2024

Tilastolukuja verrattuna viime vuoden vastaavaan ajankohtaan (10/23-10/24)

Työttömät työnhakijat työvoimasta 13,3% (13,0%)	Työttömät työnhakijat 3009 (2927)	Palveluissa olevat 1203 (1268)	Kaikki työnhakijat 5392 (5444)
Aktivointiaste 28,6% (30,2%)	Pitkäaikais-työttömät 998 (998)	Yli 50v 1147 (1105)	Alle 25v 356 (296)
	Ulkomaalaiset 403 (420)	Avoimet työpaikat kuukauden aikana 137 (363)	

•Kaikki työnhakijat

Sisältää kaikki TE-toimiston työnhakija- asiakkaat ml. työttömät, työssä olevat ja työvoimaan kuulumattomat.

•Pitkäaikaistyöttömät

Työttömiä, joiden työttömyys on kestänyt yhtäjaksoisesti yli vuoden.

•Aktivointiaste

Aktiivisten työvoimapolitiittisten palveluiden piirissä olevien prosenttiosuutta työttömien työnhakijoiden ja palveluiden piirissä olevien summasta.

Vuoden 2024 aikana työttömyys on ollut yleisesti kasvussa, ja avoimien työpaikkojen määrä on selvästi matalampi kuin aiempina vuosina. Myös nuorisotyöttömyys, joka seuraa usein koko väestön työttömyyden kehitystä, on kasvanut. Matalasuhteessa esimerkiksi nuorten, ulkomaalaistaustaisten, osatyökykyisten ja matalasti koulutettujen vaikeampaa löytää työtä. Paikallisesti työttömien osuus työvoimasta vakiintunut valtakunnallista keskiarvoa korkeammalle. Työttömyys painottuu erityisesti yli 50-vuotiaiden työnhakijoiden ryhmään, ja pitkäaikaistyöttömien määrä on pysynyt vakiintuneella tasolla. On kuitenkin odotettavissa, että taloudellinen suhdanne voi näkyä pitkäaikaistyöttömien määrässä viiveellä. Kaikkien työnhakijoiden kokonaismäärä on ollut laskussa, mutta samalla työttömien työnhakijoiden määrä on noussut. Tämä saattaa viitata siihen, että työssä olevat työnhakijat ja työvoiman ulkopuolella olevat ovat osittain poistuneet työvoimapalveluiden asiakkuuksista. Työ- ja elinkeinoministeriön ennusteiden mukaan työttömyyden kasvu jatkuu pitkälti vuoden 2025 ajan, mutta odotettavissa on laskusuunta vuoden lopulla tai vuonna 2026.

Alueella käynnissä ollut merkittävä rakennemuutos on näkynyt viime vuosina muun muassa metsäsektorin sopeuttamistoimina ja HaminaKotkan sataman liikenteen vaisuna kehityksenä. Vaikka alueen elinkeinorakenne on monipuolistumassa, ei kasvuhakuisten pk-yritysten määrä ole vielä merkittävästi lisääntynyt. Lokakuussa 2024 Kotka, Hamina ja Pyhtää siirtyivät korkeimpaan I-yritystukiluokkaan, mikä tukee investointien liikkeellelähtöä ja on aktivoinut alueen yrityksiä. Kymen pk-yrittäjien suhdannenäkymät syksyllä 2024 ovat valtakunnallisella tasolla, työllisyyden kehitys on hieman positiivisempaa kuin muualla Suomessa, mutta investointinäkymät ovat jonkin verran heikommät.

4 KOTKA 2030 KAUPUNKISTRATEGIA

Poijut eli strategiset päämäärät

Oppiva ja yrittävä Kotka - Koulutuksen, elinikäisen oppimisen ja yrittämisen kaupunki.

1. Elinvoimainen ja yritysmyönteinen korkeakoulukaupunki
2. Hyvinvoivien ja osaavien lasten ja nuorten kaupunki

Upean elinympäristön Kotka - Ensiluokkaisen elinympäristön, kulttuurin ja tapahtumien kaupunki.

3. Pohjolan puistopääkaupunki
4. Monimuotoisen asumisen ja laadukkaan elinympäristön kaupunki
5. Hyväntuulinen kulttuurin ja tapahtumien kaupunki

Yhteinen Kotka - Yhdessä tekemisen ja hyväntuulisten kohtaamisten kaupunki.

6. Hyvinvoiva ja osallistuva kotkalainen
7. Hyväntuulinen ja yhteisöllinen ilmapiiri
8. Kokonaisturvallisuuden kärkekaupunki

Linkki: [Kotka 2030 kaupunkistrategia](#)

5 OSA I VÄESTÖN HYVINVOINNIN TILA VUONNA 2024

Kokonaiskuva 2024

Hyvinvointiin yleisesti vaikuttavia tekijöitä ovat olleet mm. hintojen nousu, työllisyysetuksiin, asumisen tukiin sekä muut sosiaaliturvaan tulleet muutokset, työttömyyden kasvu sekä päihteiden käytön ja haitallisen rahapelaamisen lisääntyminen sekä haasteet julkisen terveydenhuollon palveluiden saatavuudessa.

Helmikuussa 2022 alkaneella ja edelleen jatkuneella Ukrainan sodalla on ollut suuri vaikutus ihmisten turvallisuuden tunteeseen. Lisäksi sodalla on ollut vaikutusta maailman turvallisuustilanteen jännittymisen lisäksi talouteen sekä esimerkiksi energian saantiin ja hintaan. Itäraja oli suljettuna vuoden 2024. Tällä on ollut iso vaikutus etenkin Kotkassa olevaan venäläisväestöön. Epävakaassa maailmantilanteessa on entistä tärkeämpi kiinnittää huomiota kuntalaisten hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämiseen.

Maailman markkinatilanne ja sen vaikutukset erityisesti metsä- ja puuteollisuuteen ovat näkyneet Kotkassa. Katsottaessa eteenpäin positiivisen tulevaisuuden kannalta, Kotkassa on käynnissä uusia hankkeita, joiden työllisyysvaikutukset olisivat toteutuessaan suuret. Etelä-Suomen aluehallintovirasto myönsi ympäristöluvan Easpring Finland New Materials Oy:n Kotkan Keltakalliolle suunnitellulle akkumateriaalitehtaalle. Lupapäätös mahdollistaa noin 770 miljoonan euron suuruisen investointihankkeen etenemisen ja vahvistaa Kotkan-Haminan seudun asemaa kestäväen kehityksen ja puhtaan energiateknologian edelläkävijänä. Kotkan CAM-tehtaan työllistämisvaikutukset tulevat olemaan noin 270 henkilötyövuotta. Lisää tietoa aiheesta löytyy täältä seuraavan linkin kautta: [Easpring Finland sai ympäristöluvan Kotkan-Haminan seudun asemaa vahvistuu akkuklusterin edelläkävijänä | Kotkan kaupunki](#)

Kantasataman alueen kehittäminen on lisännyt alueen vetovoimaa ja elinvoimaisuutta sekä edistää yhteisöllisyyttä ja taloudellista kasvua. Uudet tilat ja palvelut tarjoavat asukkaille ja vierailijoille monipuolisia mahdollisuuksia osallistua kulttuuri- ja vapaa-ajan toimintoihin, mikä parantaa elämänlaatua ja hyvinvointia.

Xamkin Kampus: Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulun uusi kampus valmistui vuonna 2024, tuoden alueelle opiskelijoita ja lisäämällä koulutuksen ja tutkimuksen mahdollisuuksia.

Kotkan kauppatori sai uutta eloa ja kehitystä. Kauppatorin elävöittäminen palkittiin vuoden keskustatekona. Keskustatekokilpailussa etsittiin Kotkan kaupunkikeskustoihin Kotkansaarelle ja Karhulaan positiivisesti vaikuttaneita asioita. Kilpailun voittajaksi vuonna 2024 valittiin Kotkan kauppatorin elävöittäminen ja kehittäminen. Toria oli elävöittämässä kymmeniä eri toimijoita, esimerkiksi Kotkan Kauppatie, toriyrittäjät, kulttuuritoimijat, muusikot, Kotkan kaupungin eri osastot, yhdistykset ja poliittiset toimijat. Lisää tietoa asiasta löytyy seuraavan linkin kautta: [Vuoden keskustatekona palkittiin Kotkan Kauppatorin elävöittäminen](#)

Käpylän koulu: Hakalan koulu ja Rauhalan koulu yhdistyivät hallinnollisesti 1.8.2024 alkaen. Yhdistymiseen liittyi mittava uudisrakennushanke, jonka kautta koulujen toiminta siirrettiin yhteisiin tiloihin, uuteen ja moderniin Käpylän kouluun.

5.1 Indikaattorien ja muun tiedon osoittama hyvinvointi

Terveyden edistämisen aktiivisuus TEA-viisari

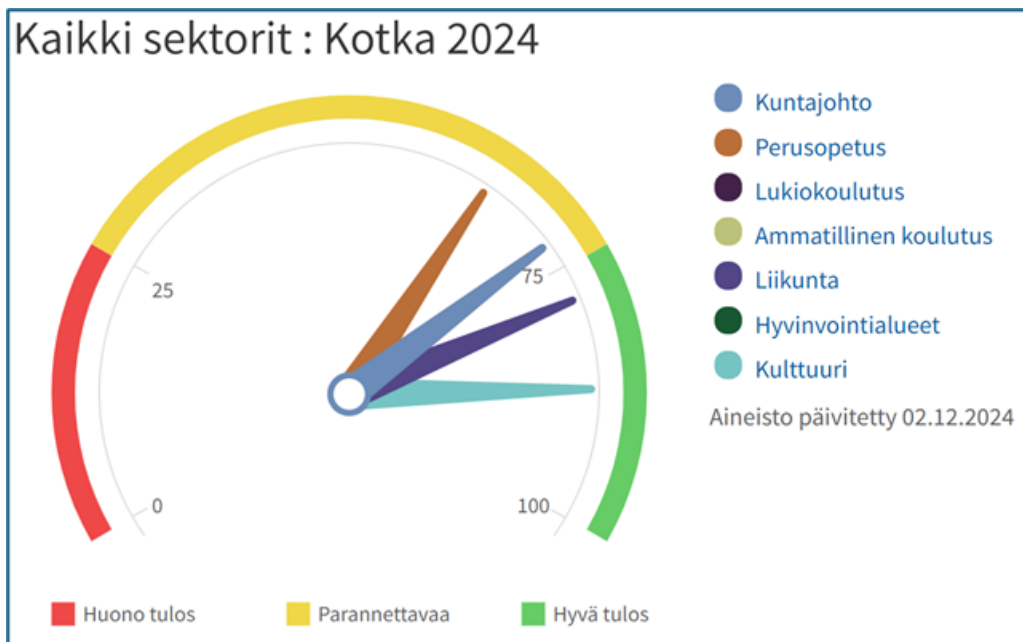
Kunnan terveydenedistämisen aktiivisuutta mitataan TEA-viisarin avulla. Se kuvaa kunnan toiminnan tasoa kuntalaisten terveyden edistämiseksi ja tuottaa täten kunnille tietoa terveydenedistämisen suunnittelun ja johtamisen kehittämiseen. TEA-viisari sisältää seitsemän eri toimialuetta, joita tarkastellaan seitsemästä eri näkökulmasta. TEA-viisarin toimialueet ovat 1) kuntajohto 2) perusopetus 3) lukiokoulutus 4) ammatillinen koulutus 5) liikunta 6) hyvinvointialueet ja 7) kulttuuri.

Kotkan terveydenedistämisen aktiivisuuden arvosana oli 75 (2.12.2024), vrt. 73 12/2023, koko maan keskiarvo 69 (2.12.2024). Kotkassa hyvän tuloksen sai liikunta ja kulttuuri, kun taas parannettavaa oli kuntajohdon, perusopetuksen, lukiokoulutuksen ja hyvinvointialueen alueilla. Vuosivertailussa tarkasteltuna kokonaispistemäärä, jossa on kaikkien sektoreiden kokonaisarvosana oli hiukan nousua verrattuna edelliseen vuoteen.

TEA-viisari / Vertailu, kaikki sektorit: Kotka 2024 vs. koko maa

Pisteet	Kotka	Koko maa
Kaikki sektorit	75	69
Kuntajohto	72	83
Perusopetus	64	64
Lukiokoulutus	72	65
Ammatillinen koulutus	..	64
Liikunta	78	69
Hyvinvointialueet	..	59
Kulttuuri	87	72

TEAvisari Kotka, kaikki sektorit 2024

TEAvisari / vuosivertailu, kaikki sektorit: Kotka

Pisteet	2024	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017
Kaikki sektorit	75	73	73	73	69	68	69	64
Kuntajohto	..	72	..	80	..	84	..	72
Perusopetus	..	64	..	65	..	55	..	67
Lukiokoulutus	..	..	72	..	77	..	74	..
Ammatillinen koulutus	..	..	..	..	..	..	..	..
Liikunta	78	..	78	..	80	..	63	..
Hyvinvointialueet	..	..	..	..	..	..	..	..
Kulttuuri	..	87	..	83	..	62	..	..

Lähde: TEAvisari, THL, (aineisto on päivitetty 2.12.2024).

Teaviisarin näyttämän kunnan terveydenedistämisen suuntaa jokaisen sektorin tietojen osalta voi tarkastella osoitteessa www.teaviisari.fi.

Linkki: [TEA-viisari](http://www.teaviisari.fi)

HYTE-kerroin

Kunnille on ollut käytössä vuoden 2023 alusta hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtionosuuden lisäosa eli HYTE-kerroin. Kannustin, joka tarkoittaa, että kuntien rahoituksen valtionosuuden suuruus määräytyy osaksi niiden tekemän hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön mukaan. Hyte-kertoimeen sisältyy 15 prosessi-indikaattoria ja 6 tulosindikaattoria.

Kotkan HYTE-kertoimen tulos (asteikolla 0-100) eli keskiarvo tulosindikaattoreiden sekä prosessi-indikaattoreiden keskiarvosta laski hieman edellisestä vuodesta. Tulos-indikaattoreiden tuloksissa mitataan muutosta väestön hyvinvoinnissa ja terveydessä. Tämä tulos huononi edellisestä vuodesta. Prosessi-indikaattoreiden tulokset kuvaavat edellytysten luomista vaikuttavalle ja koordinoidulle hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi vastaten kysymykseen "Minkälaista kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työ on". Tässä työssä onnistuttiin vuonna 2024 edellistä vuotta paremmin. Euroiksi muutettuna asukasta kohti saatu euromäärä nousi edellisestä vuodesta ollen vuonna 2024 19,70 eur/asukas (vrt. v. 2023 19,00 eur/asukas). Vuoden 2024 Kotkan Hyte-kerroin kokonaisuromäärä 1 027 400 eur (v. 2023/ 952 200 eur). Alla taulukko Kotkan Hyte-kerroin tuloksista.

Indikaattori	Alue	Sukupuoli	2021	2022	2023	2024
HYTE-kerroin euroa / asukas info ind. 5341	Kotka	yhteensä	19,4	18,8	19,0	19,7
HYTE-kerroin, 0 - 100 info ind. 5340			69	66	67	66
HYTE-kerroin, 1 000 euroa info ind. 5355			1 004,3	961,4	952,2	1 027,4
Prosessi-indikaattoreiden keskiarvo (HYTE-kerroin) info ind. 5339			87	79	79	82
Tulosindikaattoreiden keskiarvo (HYTE-kerroin) info ind. 5338			50	53	54	50

Lähde: THL, Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2005-2024

Alla linkit nettisivuille, joista löytyy tarkempaa tietoa valtionosuuslaskelmista sekä Hyte-kertoimen prosessi - ja tulosindikaattoreista:

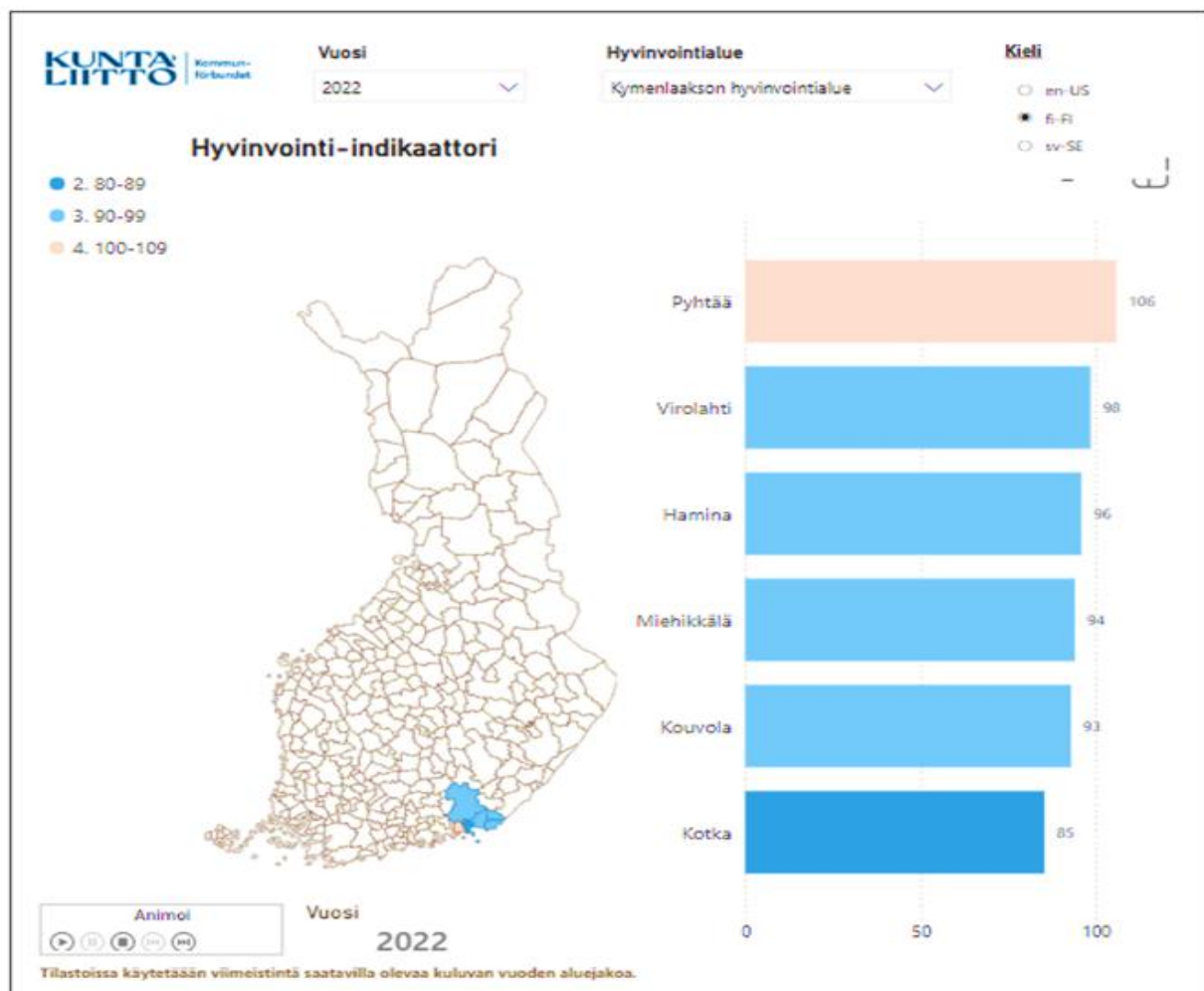
[Valtionosuuslaskelmat](#)

[Prosessi-indikaattorit -THL](#)

[Tulosindikaattorit -THL](#)

Hyvinvointi-indikaattori (Kuntaliitto)

Hyvinvointi-indikaattori on koonti-indikaattori laaja-alaisen hyvinvoinnin mittaamiseksi. Se kuvaa tuoreinta käytettävissä olevaa tietoa hyödyntäen läpileikkausta kuntalaisten hyvinvoinnin tilasta. Hyvinvoinnin tilaa on mahdollista seurata erityyppisten kuntaryhmien ja aluejaotteluiden osalta ja verrata kehitystä aiempiin vuosiin. Indikaattorissa on suhteutettu keskiarvovastauksia siten, että keskiarvo saa arvon 100 ja keskiarvoa huonommat tulokset alle 100 ja keskiarvoa paremmat tulokset suuremman arvon kuin 100. Kotkan tulos (85) vertailutietona Kymenlaakson hyvinvointialueen kuntiin oli huonoin. Parhaan tuloksen sai Pyhtää (106). Alla tiedot Kymenlaakson hyvinvointialueen kuntien osalta. (Viimeisin saatavilla oleva tieto)

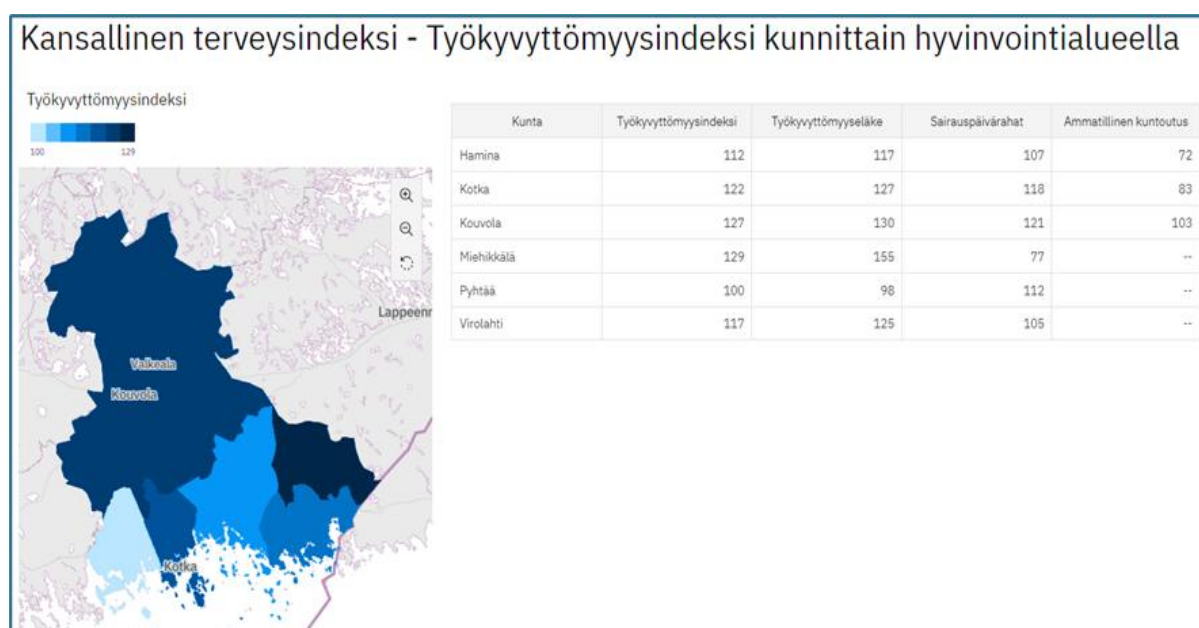

Lisää tietoa hyvinvointi-indikaattorista Kuntaliiton nettisivuilta. Linkki nettisivulle: [Hyvinvointi-indikaattori](#)

Kansallinen terveysindeksi

Kansallinen terveysindeksi yhdistää tietoja aiemmista THL:n sairastavuusindeksistä ja Kelan Terveyspuntarista sekä muista kansallisista rekistereistä. Kansallinen terveysindeksi julkaistiin ensimmäisen kerran vuonna 2023. Useista indikaattoreista koostuva tietokokonaisuus kuvaa Suomen alueellisia eroja sairastavuudessa ja työkyvyttömyydessä.

Kansallisen terveysindeksin vertailuluvuissa koko maan keskiarvo on 100. Sitä suuremmat luvut kertovat yleisemmästä työkyvyttömyysetuuksien saamisesta tai sairastavuudesta kunnissa. Matalammat luvut kertovat keskimääräistä vähäisemmästä työkyvyttömyysetuuksien saamisesta tai sairastavuudesta. Alla Kymenlaakson hyvinvointialueen kuntien kuvut. Kotkan osalta työkyvyttömyysindeksi 122, työttömyyseläke 127, sairauspäivärahat 118 ja ammatillinen kuntoutus 83. Taulukossa olevat luvut ovat ikävalikoituja, miehet ja naiset yhteensä.

Kansallisen terveysindeksin työkyvyttömyysindeksi. Linkki nettisivulle: [Työkyvyttömyysindeksi kunnittain](#) sekä linkki, jossa tietoa kansallisesta terveysindeksistä: [Kansallinen terveysindeksi](#)

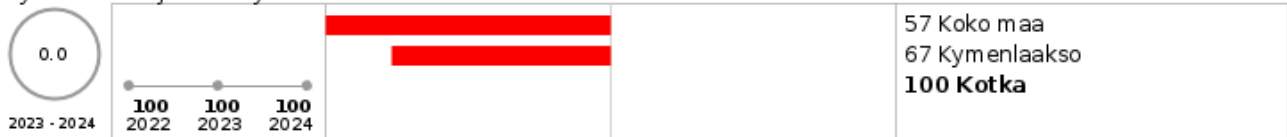
TALOUS, HYTE-KERROIN JA ELINVOIMA

HYTE-kerroin

Kunnan talousarviossa ja taloussuunnitelmassa määritellään talousarviovuodelle mittarit, joilla seurataan väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteiden toteutumista

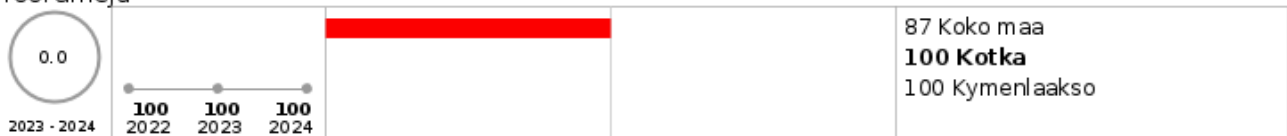
Kunnan tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa arvioidaan valtuustokausittain kunnan hyvinvointi- ja terveystavoitteiden toteutuminen

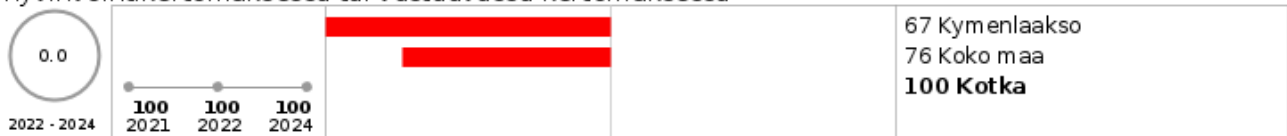
Kunnassa toimii erikseen nimetty asiantuntija, suunnittelija tai vastaava, joka koordinoi hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä

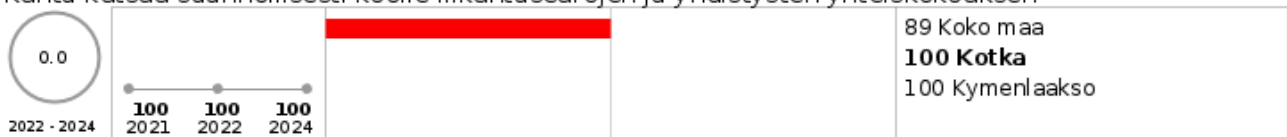
Kunnan palveluluiden suunnittelussa ja kehittämisessä hyödynnetään asukasraateja ja foorumeja

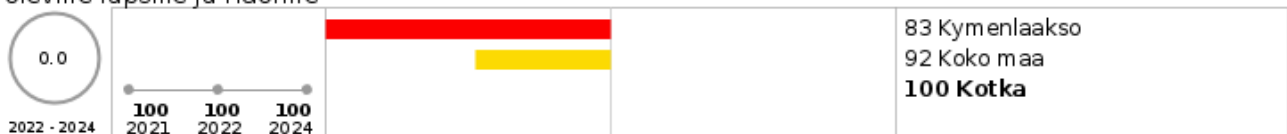
Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuutta raportoidaan vuosittain kunnan hyvinvointikertomuksessa tai vastaavassa kertomuksessa

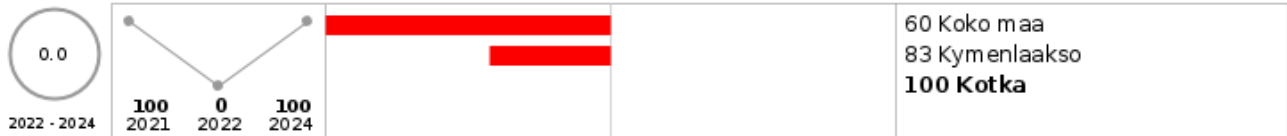
Kunta kutsuu säännöllisesti koolle liikuntaseurojen ja yhdistysten yhteiskokouksen

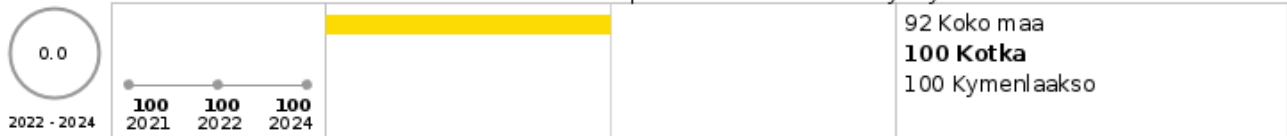
Kunnassa järjestetään kohdennettuja liikkumisryhmiä liikuntaseuratoiminnan ulkopuolella oleville lapsille ja nuorille

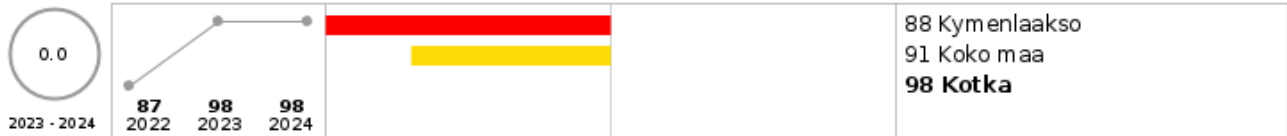
Liikunnan edistämisestä vastaavat viranhaltijat osallistuvat toimielinten vaikutusten ennakoarviointiin

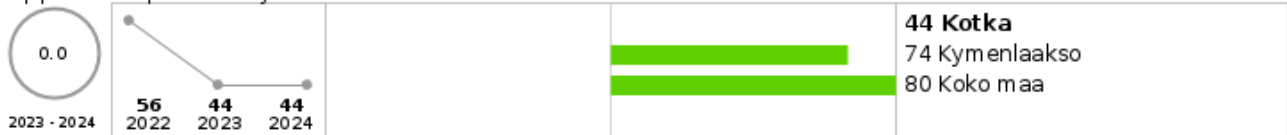
Kunnassa toimii liikunnan edistämistä käsittelevä poikkihallinnollinen työryhmä

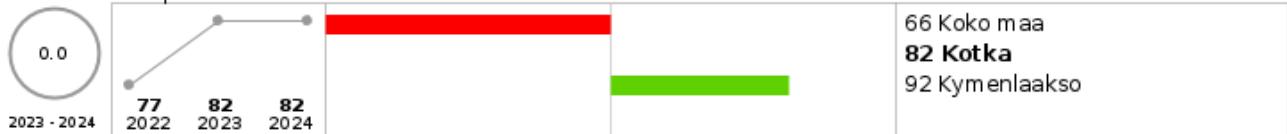
Kouluympäristön terveellisyden ja turvallisuuden sekä koulu yhteisön hyvinvoinnin edistämisen tarkastus

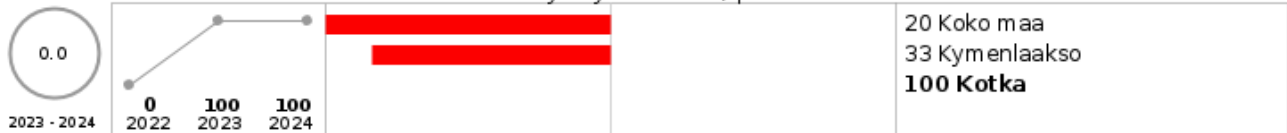
Oppilaiden poissaolojen kokonaismäärää seurataan koko koulussa

Koulussa on pitkät liikuntavälitunnit

Kunta madaltaa kulttuuriin osallistumisen kynnystä - TEA, pistemäärä

Tulosindikaattoreiden keskiarvo (HYTE-kerroin)

Prosessi-indikaattoreiden keskiarvo (HYTE-kerroin)

HYTE-kerroin, 0 - 100

HYTE-kerroin euroa / asukas

HYTE-kerroin, 1 000 euroa

Elinvoima
Väestö

Väestöennuste 2030 (laskettu 2021)

5.2 Hyvinvointisuunnitelman painopisteiden, tavoitteiden ja toimenpiteiden arviointi

Painopisteiden, tavoitteiden ja toimenpiteiden arvionnissa otettiin huomioon Kotkan kaupungin hyvinvointisuunnitelman välitavoitteiden 2024-2025 lisäksi Kotkan kaupunkistrategian sekä valtuustokauden 2021-2025 painopisteet ja tavoitteet.

Tarkasteltaessa vuoden 2024 toteumaa asetettuihin painopisteiden mukaisiin tavoitteisiin voidaan todeta että ne toteutuivat suurelta osin. Hyvinvoinnin mittareista TEA-viisarin tulosten osoittaman tiedon valossa Kotkan kaupunki on hyvinvoinnin- ja terveyden edistämisen toimissa koko maahan verrattuna keskitasoa, jopa hieman sen yläpuolella. TEA-viisarin tuloksessa 2.12.2024 päivitetyn tiedon mukaan tulokset paranivat edellisestä vuodesta.

Hyte-kerroin: Kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työssä on onnistuttu vuonna 2024 edellistä vuotta paremmin ja euroiksi muutettuna asukasta kohti saatu euromäärä nousi vuoden takaisesta. Tuloksia voidaan edelleen parantaa tarkastelemalla kohtia, joihin Kotkan kaupunki voi toimillaan vaikuttaa. Samalla vaikutetaan taloudelliseen tilanteeseen, sillä tehdyllä hyvinvoinnin- ja terveyden edistämistyöllä on suora vaikutus valtion kunnille maksaman kuntien rahoituksen valtionosuuden suuruuteen.

Katso tarkemmat tulostiedot TEA-viisarin ja Hyte-kertoimen osalta: Löytyvät kohdasta Indikaattorien ja muun tiedon osoittama hyvinvointi.

5.3 Hyvinvointialueen hyvinvointikertomustyö

Sote-palvelujen ja pelastustoimen järjestämisvastuu on siirtynyt vuoden 2023 alusta Kymenlaakson hyvinvointialueelle. Tämä ei poista kuntien lakisääteistä vastuuta kuntalaisten hyvinvoinnin edistämisestä. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on yksi keskeisimmistä yhdyspinnoista kuntien ja hyvinvointialueiden välillä. Kotkan kaupunki ja Kymenlaakson hyvinvointialue vastaa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä omassa toiminnassaan (Hyvinvointialue kattaa sosiaali- ja terveystaloudelliset palvelut, oppilashuollon palvelut sekä pelastustoimen kokonaisuuden).

Vuoden 2024 aikana Kotkan kaupungin ja Kymenlaakson hyvinvointialueen yhdyspintatyö oli tiivistä ja yhdyspinnoilla on luotuna kestävä pohja, esimerkiksi rakenteet ja erilaisten sidosryhmien osallistaminen. Yhteistyömalleja on edelleen kehitetty. Merkittävässä osassa oli hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen monialainen yhteistyö sekä järjestötoiminta. Kaupungin ja hyvinvointialueen yhdyspintatyön tukena kokoontui säännöllisesti monia eri yhteistyöryhmiä, jotka ryhmäkohtaisesti painottuivat eri osa-alueisiin tai ikäryhmiin. Esimerkkinä mainittakoon: Ikääntyneen väestön kulttuurihyvinvointisuunnitelma yhteistyöryhmä, Ikääntyneen väestön maakunnallinen yhteistyöryhmä, Ikääntyneiden Hyte-yhteistyö Kotka, Maakunnallinen Hyte-työryhmä, alueellinen ehkäisevän päihdetyön työryhmä, alueellinen arjen turvallisuustyöryhmä, lähisuhdeväkivallan ehkäisytyöryhmä ja Perhekeskusverkostot. Kunnan ja Kymenlaakson

hyvinvointialueen väliset vuosittaiset lakisääteiset hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen neuvottelut toteutettiin 27.11.2024.

Kotkan kaupungin vaikuttamistoimielimistä on nimetyt edustajat Kymenlaakson hyvinvointialueen vaikuttamistoimielimissä. Elokuussa 2023 käyttöönotettu liikuntalähete Kymenlaakson hyvinvointialueen ja kaupungin yhteistyönä on saanut hyvän vastaanoton. Tähän liittyen Kotkassa kirjaamisalustana oma Walmu otettiin käyttöön alkuvuonna 2024. Kulttuurilähetepilotti Kymenlaakson hyvinvointialueen ja Kotkan kaupungin yhteistyönä aloitettiin 10/2024. Kymenlaakson hyvinvointialueen alueellisen hyvinvointikertomuksen alueellisten painopistealueiden määrittely tehtiin yhteistyönä. Alueelliseen hyvinvointikertomukseen sisältyy myös yhteistyönä tehtävät vuosiraportit ja hyvinvointisuunnitelmat sekä joka toinen vuosi (parilliset vuodet, eli päivitetty 2024) päivitettävä kuntakortti. Yhteistyötä tehtiin hyvässä vuorovaikutuksessa. Lähtökohtana oli, että Kotkan kaupunki tukee Kymenlaakson hyvinvointialuetta asiantuntemuksellaan ja päinvastoin.

Kymenlaakson hyvinvointialueen hallintosäännön mukaisesti hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunnan valmisteleva alueellisen hyvinvointikertomuksen aluevaltuustokauden raportti vuoden toteumasta löytyy alla olevasta linkistä raportin julkaisun jälkeen.

Alueellinen hyvinvointikertomuksen vuosiraportti 2024 sisältää:

- Maakunnallisen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman raportin 2024
- Alueellisen ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelman raportin 2024

Alueellisen hyvinvointikertomuksen raportit löytyvät seuraavan linkin kautta.

Linkki: [Kymenlaakson hyvinvointialue / hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen.](#)

Vuoden 2024 aikana otettu käyttöön:

Kymenlaakson alueellinen arjen turvallisuusohjelma 2024-2025

Kymenlaakson ehkäisevän lähisuhdeväkivallan toimintaohjelma 2024-2025

Alueellinen ehkäisevän päihdetyön toimintamalli 2024-2025

6 OSA II HYVINVOINTISUUNNITELMA VUOSILLE 2021-2025 / VÄLITAVOITTEET 2024-2025

Kaupunginvaltuuston 13.11.2023 hyväksymissä välitavoitteissa vuosille 2024-2025 on huomioitu Kotkan kaupungin valtuustokauden 2021-2025 hyvinvointisuunnitelman tavoitteet.

Suunnitelmataulukossa esitellään ikäryhmittäin painopisteet, tavoitteet, toimenpiteet, mittarit, vastuutahot. Näiden lisäksi talulukossa on sarake toteutuneille toimenpiteille ikäryhmittäin sekä eri ikäryhmien alla kohta toteutuneista toimenpiteistä koskien kaikkia ikäryhmiä. Linkki:

[Hyvinvointisuunnitelman välitavoitteet 2024-2025](#)

Kotkan kaupungin hyvinvointisuunnitelman välitavoitteiden 2024-2025 hyväksyminen toimielimissä:

-Hyvinvointityöryhmä 24.8.2023

-Hyla 17.10.2023

-KH 30.10.2023

-KV 13.11.2023

6.1 Strategian painopisteet ja linjaukset

Hyvinvointikertomuksen vuosiraportti sekä suunnitelma on koostettu valtuustokauden 2021-2025 hyvinvointisuunnitelman päätavoitteiden ja sen pohjalta sovittujen 2024-2025 välitavoitteiden mukaisesti. Kotkan kaupungin laaja hyvinvointikertomus ja -suunnitelma 2021-2025 on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 13.6.2022. Laajassa hyvinvointisuunnitelmassa on huomioitu sekä kaupunkistrategian painopistealueet, että maakunnallisen hyvinvointikertomuksen suunnitelmaosan painopisteet, Kymenlaakson maakuntastrategian (maakuntaohjelma 2022-2025) mukaiset hyvinvoinnin edistämisen tavoitteet ja voimassa olevat valtakunnalliset ja seudulliset tavoiteohjelmat ja strategiat. Hyvinvointikertomukseen on kirjattu vuoden 2024 hyvinvoinnin edistämisen toimenpiteet teema-alueittain ja eri ikäryhmät huomioiden. Linkit: [Kotkan valtuustokauden 2021-2025 hyvinvointisuunnitelman kertomusosaan](#), [suunnitelmaosaan](#).

Kotkan kaupungin sosiaali- ja terveystalvet siirtyivät maakunnallisen kuntayhtymän, Kymnsoten, hoidettaviksi vuoden 2019 alussa. Seuraava muutos tuli, kun sosiaali- ja terveystalvet sekä pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyi 1.1.2023 Kymenlaakson hyvinvointialueelle. Kaupungin tekemän hyvinvointikertomuksen lisäksi Kymenlaakson hyvinvointialue valmistelee alueellisen hyvinvointikertomuksen, jonka alueellisia painopistealueita on huomioitu myös kaupungin toiminnassa. Alueelliseen hyvinvointikertomukseen sisältyy vuosiraporttien lisäksi hyvinvointisuunnitelma vuosille 2020-2025. Kymenlaakson alueellinen hyvinvointikertomus ja suunnitelma täydentää kunnan omaa hyvinvointikertomusta. (Kts. hyvinvointialueen hyvinvointikertomustyö).

6.2 Hyvinvoinnin edistämisen erillisohjelmat ja -suunnitelmat

Toimintaan sisällytettäviä strategioita, suunnitelmia- ja ohjelmia

Kotkan kaupunki

[Kotkan asunnottomuusohjelma 2023-2027 - Omaan kotiin Kotkassa!](#)

[Kotka 2030 kaupunkistrategia](#)

Osallisuusohjelma (2021-2025)

Kestävän liikkumisen ohjelma

[Ilmasto-ohjelma 2021-2030](#)

[Kotkan kaupungin kulttuuriohjelma 2024-2030.](#)

Museo-ohjelma (2022-2026)

Kirjasto-ohjelma (2022-2026)

Henkilöstöohjelma 2030 (päivitys ohjelmaan tehty syksyllä 2022)

Henkilöstön kestävän liikkumisen ohjelma

Hankintaohjelma

Vetovoima- ja yrittäjyysohjelma

Toimitilaohjelma

Muita ohjelmia: Omistajapolitiittiset linjaukset, Talouden tasapainottamisohjelma

Kansalliset, maakunnalliset, alueelliset ja seudulliset

[Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen 2030, Toimeenpanosuunnitelma](#)

Kotka on mukana Unicefin lapsiystävällinen kunta prosessissa (lasten kannata oikeita ratkaisuja lasten palveluissa ja kunnan hallinnoissa)

Kansallinen mielenterveysstrategia 2020-2030

[Päihde- ja riippuvuusstrategia. Yhteiset suuntaviivat vuoteen 2030](#)

[Väkivallaton lapsuus -toimenpidesuunnitelma](#)

[Kansallisen lapsistrategian toimeenpanosuunnitelma](#)

[Kaakkois-Suomen liikenneturvallisuussuunnitelma 2022-2030](#)

[Etelä-Kymenlaakson seudullinen kotouttamisohjelma 2023-2026](#)

[Kymenlaakson alueellinen hyvinvointisuunnitelma 2020-2025](#)

[Kymenlaakson alueellinen Ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelma 2021-2025](#)

Kymenlaakson terveysliikuntastrategia 2021-2025

[Kymenlaakson maakuntaohjelma 2022-2025](#)

[Kymenlaakson työllisyysohjelma](#)

[Kymenlaakson kulttuurihyvinvointisuunnitelma 2024-2025](#)

[Kymenlaakson maakunnallinen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2020-2025](#)

6.3 Hyvinvointisuunnitelma ja toteutuneet toimenpiteet ikäryhmittäin

Hyvinvointisuunnitelma, välitavoitteet 2024-2025 seuranta

Laajasta vuoden 2021-2025 hyvinvointikertomuksesta on valittu hyvinvointityöryhmän kanssa välitavoitteet hyvinvointisuunnitelmaan vuosille 2024-2025. Hyvinvointisuunnitelman toteutumista seurataan vuosittain hyvinvointikertomuksen vuosiraportissa.

Hyvinvointisuunnitelman tavoitteet esitellään tarkemmin seuraavilla sivuilla. Samassa yhteydessä on arvioitu tavoitteiden toteutumista.

Alla olevissa suunnitelmataulukkoissa esitellään ikäryhmittäin painopisteet, tavoitteet, toimenpiteet, mittarit, vastuutahot. Näiden lisäksi talulukossa on esitetty toteutuneet toimenpiteet ikäryhmittäin. Taulukoiden jälkeen löytyy tehtyjä toimenpiteitä, jotka koskevat kaikkia ikäryhmiä.

Kotkan kaupungin kuntakortti päivitettiin 3.12.2024 alueellista hyvinvointikertomusta varten. Hyvinvoinnin kuntakortista löytyy lisää tietoa Kotkan tilanteesta. Linkki päivitettyyn kuntakorttiin: [Kuntakortti 2024](#).

LAPSET, VARHAISNUORET JA LAPSIPERHEET

PAINOPISTE 1. Tasapainoinen arki ja varhainen tuki

Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Vastuutaho	Toteutuneet toimenpiteet
1. Terveelliset elämäntavat	Liikunnallisen elämäntavan edistäminen (matalan kynnyksen liikunta- ja harrastamahdollisuudet, olosuhteet kuntoon ja kaikkien saavutettavaksi, järjestöyhteistyön tiivistäminen, arkiliikuntaan kannustaminen, ohjaus ja neuvonta, e-palvelu). Avustusten ja hankkeiden hyödyntäminen. - Yhteistyö yhdistystoimijoiden kanssa - Harrastamisen Suomen malli toteutetaan (jokaiselle lapselle vähintään yksi mieluisa ja maksuton harrastus)	Terveystilan kokeminen Liikunta-aktiivisuus Ylipaino Move-testien tulokset Kouluruokailusuositusten noudattaminen	Kaikki kaupungin vastualueet Järjestöt ja muut yhteistyötahot Kymenlaakson hyvinvointialue	Kotkan kaupunki valmisteli kaupungin yleiset hankeohjeet kaupungin sisäiseen käyttöön (käyttöönotto 2024). Opetustoimi: Luontokoulu Haili koulumatkahaaste. Harrastamisen Suomen malli vakiintunut. Täydentää hyvin koulujen kerhotoimintaa ja vapaa-ajan harrastuksia. Noudatetaan koululounasta koskevia suosituksia. Move-testit toteutuvat säännöllisesti. Hyvinvointi, työllisyys ja kotoutuminen: Avustusten myöntäminen järjestöjen harrastustoimintaan. Liikunnallisen elämäntavan paikallinen kehittämissanke: Koko perhe liikkuu Yhes -hanke on lisännyt eri toimijoiden verkostoyhteistyötä lapsiperheiden (ml. maahanmuuttajaperheet) liikkumisen ja hyvinvoinnin edistämiseksi sekä tietoisuutta lapsiperheiden liikuntaneuvonnasta. Kotoutumisen avustuksilla tuettiin harrastustoimintaa. Yhteistyö Kotka-Kymin seurakunnan kanssa, mm. ilmaiset seurakunnan liikuntatilat maahanmuuttajaryhmille. Kotoutumisen tukemisen avustuksia jaettu maahanmuuttajalasten -ja nuorten leireihin ja toimintaan Liikuntapalvelut: Suunnitelmasta kehittää e-palveluportaali kotkaliikkuu.fi on luovuttu ja sen sijaan kehitetään nykyisiä ohjelmia (e-palvelu, Hellewi, Timmi). Panostus liikuntapalveluiden henkilöstöresurssiin on lisännyt järjestöyhteistyötä. Seurafoorumeita järjestettiin kaksi. Kotkan Kuntopolku- hankkeen myötä mahdollistettu ja osallistettu seuroille mahdollisuus järjestää matalan kynnyksen toimintaa ja lajikokeiluita. Lasten ryhmiä järjestetty vuoden aikana 15 kpl. Informaatiota lisätty lähiliikuntapaikkojen kyltityksellä ja kotisivujen sekä ptv:n tietojen lisäämisellä, päivittämisellä.

				Nuorisopalvelut: Avustusten myöntäminen nuorisojärjestöjen harrastustoimintaan. Nuorisotiloja tarjotaan harrastustoimintaan. Suomen mallin lukukautena 2023-2024 toteutettiin yhteensä 33 koko lukuvuoden kestävää kerhoa sekä lyhyempiä lajikokeiluja yläkouluikäisille. Alakouluihin toteutettiin 13 kerhoa/koulu. Yläkouluikäisille toteutettiin 4 yhteistä koko lukuvuoden kestävää kerhoa. Toimintaan osallistui lukuvuoden aikana 514 lasta ja nuorta, joista 200 tämä toiminta oli heidän ainoa harrastus.
2. Perheiden oikeus tasapainoiseen arkeen	Lasten turva- ja tunnetaitoihin panostaminen. Panostetaan vuorovaikutusta edistävään toimintakulttuuriin lasten kanssa toimivilla tahoilla ja parannetaan yhteistyötä. Yhteistyön tiivistäminen vanhempainyhdistysten kanssa sekä tarpeisiin vastaavat uudistetut vanhempainillat. Kynnyksen madaltaminen palveluihin. Lastenkulttuurikeskus Laivurin perheille avoimen toiminnan kehittäminen.	Huostassa ja kiireellisesti sijoitetut Sijoitetut lapset Ahdistuneisuus Tyytyväisyys elämään Terveystilan kokeminen	Opetustoimi Varhaiskasvatus Järjestöt ja muut yhteistyötahot Kymenlaakson hyvinvointialue Kulttuuripalvelut	Opetustoimi: Yhteisöllisen opiskeluhoollon teema 2023-2025 Hyvinvoiva kouluyhteisö. Dialoginen toimintakulttuuri. Säännölliset tapaamiset vanhempainyhdistysten kanssa. Koulujen vanhempainillat toteutuvat. Lape-vetoisesti valmisteltu perheiden turva-opas. Kulttuuripalvelut: Lasten kulttuurikeskus Laivurin avaaminen 21.11.2024 ja sen toiminnan kehittäminen.
3. Oikeus perheiden voimavaroja tukevaan varhaiskasvatukseen ja koulutukseen	Koulukyyti valmistavan opetuksen oppilaille. Laadukkaaseen kouluun ja varhaiskasvatukseen panostaminen (riittävästi varahenkilöstöä, henkilökunnan hyvinvointiin panostaminen, ohjaajien kohdentaminen varhaiskasvatukseen, koulunuorisotyön vahvistaminen, koulukohtaiset opiskeluhoitoryhmät, erilaisia mahdollisuuksia tarjoavat päiväkodit esim. ulko- ja luontopäiväkodit)	Oppimisen tuki Liikunnan harrastaminen	Nuorisopalvelut Opetustoimi Varhaiskasvatus	Opetustoimi: Maksuton kyyti valmistavan opetuksen oppilaille toteutuu koulukuljetusohjeistuksen mukaisesti. Työnohjaus opetustoimen henkilöstölle. Varhaiskasvatuksessa on käytössä valmentavan johtamisen toimintatavat ja dialoginen toimintakulttuuri (kehittävä johtaminen 2023). Varahenkilöjärjestelmää on kehitetty ja erityisavustuksilla on palkattu resurssihenkilöstöä jokaiseen johtajakokonaisuuteen. Varhaiskasvatus toteutti kansallisella arviointityökalulla laajan arvioinnin. Arviointi nosti kehittämiskohteet ja -toimenpiteet vuosille 2024-2025. Metsäesiopetuksessa on oma toimintasuunnitelma ja kaksikieliseen esiopetukseen valmistui esiopetussuunnitelma 2024.

				Esi- ja perusopetus on tiivistänyt yhteistyötä yhdenmukaistaen alkuluokkatoimintaa ja edistään opiskeluhuoltoa. Lapsen lähiesiöpetuksessa toteutuu perusopetukseen valmistavaopetus. Nuorisopalvelut: Koulunuorisotyötä tehdään viiden vakituisen nuorisöohjaajan toimesta jokaisella viidellä yläkoululla, lisäksi koulunuorisotyötä käynnistetään alakouluilla 5.-6.luokkalaissille. Koulunuorisotyön tavoitteissa korostuvat nuorten kaveri- ja ryhmäsuhteiden parantaminen, kiusaamisen ja väkivallan ehkäisy, kouluhyvinvoinnin vahvistaminen sekä koulutussiirtymien tukeminen. Kotkassa koulunuorisotyöntekijät tekevät työtä kouluilla, mutta myös nuorten vapaa-aikana esimerkiksi nuorisotaloilla.
--	--	--	--	--

LAPSET, VARHAISNUORET JA LAPSIPERHEET

PAINOPISTE 2. Toimiva ja turvallinen elinympäristö

Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Vastuutaho	Toteutuneet toimenpiteet
1. Kestävää kehitystä ja hyvinvointia lisäävään arkiliikkumiseen kannustava turvallinen kaupunkiympäristö	Pyritään kaikessa suunnittelussa ja rakentamisessa laadukkaisiin, turvallisiin ja virikkeellisiin katutiloihin, jalankulku-, pyöräily- ja virkistysreitteihin sekä virkistysalueisiin ja puistoihin sekä lisäksi pidetään yllä ja kehitetään toimivaa joukkoliikennettä. Sujuvan ja kohtuuhintaisen joukkoliikenteen saatavuuden varmistaminen.	Kulttuuripalveluiden saavutettavuus Perhelippu käytössä Mobiililippu käytössä	Kaupunkikehitys Kaupunkisuunnittelu Kulttuuripalvelut Opetustoimi Tekniset palvelut Varhaiskasvatus Ympäristötoimi Cursor	Hyvinvointi ja työllisyys sekä Kulttuuripalvelut: Kaikukortti käytössä, vakinaistettu 2024 alusta alkaen. Kaupunkisuunnittelu: Karhulan alakoulun kaavan (0121) toteutuminen: Käpylän koulun aktiivinen piha, synergiaedut vieraiden liikuntapaikkojen kanssa. Tekniset palvelut: Karhulan keskustan katualueiden saneeraus aloitettu vuonna 2024. Katuympäristössä panostetaan turvalliseen jalankulkuun ja pyöräilyyn. Opetustoimi ja varhaiskasvatus: hyödyntävät lähiympäristöä, virkistysalueita ja puistoja.
2. Jokaiselle lapselle taataan harrastus	Haetaan harrastamisen Suomen malliin uudelleen ja toteutetaan se. Tavoitteena kokonaiskoulupäivä, jolloin aamu- ja iltapäivätoiminta ja harrastukset olisivat omalla koululla. Harrastamisen Suomen malli kohdennetaan niille lapsille ja varhaisnuorille, joilla ei ole harrastusta. E-palvelu palvelun kehittäminen tukipalveluna (liikuntapalvelut)	Lapsiperheköyhyys Harrastamisen suomen malli käynnissä. Kokonaiskoulupäivä pilottina.	Hyvinvointi ja työllisyys Kulttuuripalvelut Liikuntapalvelut Nuorisopalvelut Opetustoimi Järjestöt ja muut yhteistyötahot OKM	Nuorisopalvelut: Lasten harrastamisen Suomen mallille saatiin rahoitusta. Lukuvuoden 2024-2025 pääpaino on alakoulut. Alakouluihin on tarkoituksena toteuttaa 1-3 kerhoa/koulu, yläkouluikäisille on suunniteltu 4 yhteistä ryhmää. Lisäksi etsivää harrastustoimintaa kokeillaan. Tavoite ei harrastavat lapset ja nuoret 1/3 lapsista. Kulttuuripalvelut: Osallistunut Harrastamisen Suomen Mallin organisoimiseen. Opetustoimi: Harrastamisen Suomen malli vakiintunut, täydentää hyvin koulujen kerhotoimintaa ja vapaa-ajan harrastuksia. Hyvinvointi, työllisyys ja kotoutuminen: Avustukset harrastustoiminnan järjestämiseen, liikuntaneuvonnan järjestäminen. Kaupunki myöntää kotoutumisen tukemiseen avustusta erilaisiin harrastekerhoihin, kolmannen sektorin perheliikuntahankkeelle, srk:n tilojen ilmainen käyttö maahanmuuttaja-harrasteryhmille. Liikuntapalvelut: Suunnitelmasta kehittää e-palveluportaali kotkaliikkuu.fi on luovuttu ja sen sijaan kehitetään nykyisiä ohjelmia (e-lomake, Hellewi, Timmi).

				Kaupunkisuunnittelu: Karhulan alakoulun kaavan (0121) toteutuminen: Käpylän koulun aktiivinen piha, synergiaedut viereisten liikuntapaikkojen kanssa. Varhaiskasvatus sai keväälle -24 kattavan arviointikoonnin lasten liikkumisen tukemisen vahvuuksista ja kehittämiskohteista Liikkuva varhaiskasvatus - ohjelman työkalu Virvelin avulla. Yhteistyö nousi yhdeksi kehittämiskohteeksi, johon on vastattu mm. yhteistyön lisäämisellä kaupungin vastualueiden ja Hyvinvointialueiden asiantuntijoiden kanssa.
3. Taataan turvallinen ja väkivallaton arki	Ryhmyttämisen kehittäminen varhaiskasvatuksessa ja kouluissa. Koulumatkaturvallisuutta kehitetään, uusien koulujen ja päiväkotien suunnittelussa tehdään lapsivaikutusten ennakoarviointi (liikenneturvallisuus keskiöön). Varhaiskasvatuksen henkilöstölle koulutusta ja osaamista väkivallan tunnistamiseen ja puheeksiottoon. Helppo palvelupolku matalan kynnyksen palveluihin ja toimintaan. Päihteiden lapsuus esim. "lasinen lapsuus" toimintamallin käyttöönotto. Yhteisöllisyyden kehittäminen kouluissa yhdessä oppilaiden ja vanhempien kanssa	Yksinäisyys Väkivallan uhka Seksuaalinen häirintä Lava-koulutuksen käyneiden päättäjien ja viranhaltijoiden määrä. Väkivallaton lapsuus - ohjelman toimenpiteet käytössä. Kotkan pääsy Unicefin lapsiystävälliseksi kunnaksi. Ankkurimalli kokonaisuudessaan käytössä.	Nuorisopalvelut Opetustoimi Varhaiskasvatus Järjestöt Kymenlaakson hyvinvointialue	Kotkan kaupunki toteuttaa Unicefin Lapsiystävällinen kunta tavoitteita ja toimitasuunnitelmaa. Kotkan nuoret ilmiötyöryhmän aktiivinen toiminta: mm. EPT, liikkuva nuorisotyö, opetustoimi, EET, poliisi ja Nuorten matala. Perheiden turvallisuusopas lähisuhdeväkivallan tunnistamiseen valmisteltiin ja aloitettiin käyttöönotto, jatkuen v. 2025. Varhaiskasvatuksen henkilöstölle järjestetty koulutusta väkivallan tunnistamiseen ja puheeksiottoon. Kymen HVA vetoisesti hanke lasten ja nuorten mielenterveyspalveluiden kehittämiseen. Perhekeskustoiminta, Päihteiden lapsuus, Kymen HVA Väkivallan ja kiusaamisen vastainen toiminta: Ankkuripoliisi, opetustoimi, Nuorten matala. Opetustoimi: Ryhmyttämisiä kehitetty kouluissa, yhteistyössä koulunuorisotyön ja nuorisopalveluiden kanssa vahvistamaan yhteisöllisyyttä. Ns. Kotkan malli turvallisuuden ja väkivallattomuuden tueksi. Henkilöstölle järjestetty MAPA- ja turvallisuuskoulutusta. Ehyt RY:n päihdetunnit 6. luokkalaisille. Poliisin koulukiertue. Varhaiskasvatus: Syksyllä 2024 yksiköille käyttöön kiusaamisen ennaltaehkäisyyn ja puuttumiseen yhtenäinen toimintamalli. Malli pohjaa esi- ja perusopetuksen toimintamalliin. Lapsiryhmien ryhmyttäminen on yksi osa ennaltaehkäisyä. Puheeksiotto - koulutuskokonaisuus varhaiskasvatuksessa syksyllä 2024. Varhaiskasvatus tekee yhteistyötä

	Perhekeskustoimintamalli (nuorten äitien ja vauvaperheiden tuki).			perhekeskustoimijoiden kanssa mm. avoin varhaiskasvatus ja varhaiskasvatuksen kuraattori. Yhdessä tiimi toimii varhaiskasvatuksen ja hyvinvointialueen toteuttamana. Toimintamallia pidetään yllä vahvalla yhteistyöllä. Nuorisopalvelut: Alueellisessa nuorisotyössä tavoitteena on tarjota nuorille turvallinen tila, jossa hänet kohtaa turvallinen aikuinen, nuorisotyön ammattilainen ja jossa nuori saa olla turvallisesti oma itsensä.
--	---	--	--	---

LAPSET, VARHAISNUORET JA LAPSIPERHEET

PAINOPISTE 3. Pito- ja vetovoimainen lapsiperheiden kaupunki

Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Vastuutaho	Toteutuneet toimenpiteet
1. Matalan kynnyksen harrastukset ja riittävä lähiliikuntapaikka- ja liikunta-alueverkko	Liikunnallisen elämäntavan edistäminen ja mahdollistaminen. Kts. painopiste 1, tavoite 1. -Harrastamisen Suomen malli. -Omatoimisuuden tukeminen -Kulttuuribussi, joka kiertää päiväkodit ja koulut. -Vanhempi-lapsi liikuntaa yhtä aikaan, niin että ryhmät kokoontuu samaan aikaan ja molemmissa omat ohjaajat. -Järjestöyhteistyön lisääminen. -Tiloihin ja henkilöstöresursseihin vaikuttaminen, nuorten työllistäminen.	Ylipainoisuus Harrastamisen Suomen malli käynnissä.	Kaikki kaupungin vastuualueet Järjestöt ja muut yhteistyötahot Kymenlaakson hyvinvointialue OKM	Kaupunkisuunnittelu: Kotkan kaupungissa on kiinnitetty huomiota seuraaviin: koulujen pihojen ja lähiliikuntapaikkojen kehittämiseen ja saavutettavuuteen. Liikkumiseen houkuttelevat koulupihat koulu- ja vapaa-ajalla, katujen ja teiden kunnossapito ja ylläpito. Kulttuuripalvelut: Tarjottu edullisia matalan kynnyksen kulttuurinharrastamisen tiloja. Lastenkulttuurikeskus Laivurin laajeneva toiminta ja yhteistyö. Opetustoimi: Harrastamisen Suomen malli vakiintunut, tukee hyvin koulujen kerhotoimintaa ja vapaa-ajan harrastuksia. Kyminkartanon koulun piha lähiliikuntapaikaksi, Käpylän koulun piha-alue. Luontokoulu Haili. Liikuntapalvelut: Kyminkartanon koulun lähiliikuntapaikka valmistui elokuussa. Hyvinvointi, työllisyys ja kotoutuminen: Järjestöavustukset harrastustoimintaan. Kaupunki myöntää kotoutumisen tukemiseen avustusta erilaisiin harrastekerhoihin, kolmannen sektorin perheliikuntahanke, srk:n tilojen ilmainen käyttö maahanmuuttaja-harrasteryhmille. Varhaiskasvatus: Avoin varhaiskasvatus toteutuu koko kaupungin alueella. Kesällä on perhekeskustoimijoiden kanssa toteutettu leikki- ja nuorisotoimintaa. Varhaiskasvatuksessa tehdään yhteistyötä seuratoimijoiden kanssa, jossa lapset pääsevät kokemaan eri liikuntalajien tarjoamia liikkumisen mahdollisuuksia. Lisäksi varhaiskasvatus tekee yhteistyötä lastenkulttuurin kanssa. Kts. painopiste 1 toteutuneet toimenpiteet. Tekniset palvelut: Nykyisen laajuisen liikuntapaikkaverkoston laadukas ylläpito. Uusien lähiliikuntapaikkojen/ulkokuntosalien rakentaminen.

				Nuorisopalvelut: Harrastamisen Suomen malli ks. painopiste 1 ja painopiste 2
2. Palveluiden tasa-arvoinen saavutettavuus ja saatavuus	Erikoistuneet varhaiskasvatusryhmät (esim. liikunta ja musiikki). Tarjotaan varhaiskasvatusta ja perusopetusta myös muilla, kuin kotimaisilla kielillä. Päiväkotien pihat käyttöön. Perheajoja iltaisin liikuntasaleihin ja koulujen liikuntavälineet vapaasti käyttöön. Viestinnän lisääminen. Joukkoliikenteen kehittäminen ilmaiseksi palvelun yhteyteen (mobiililippu)	Koulujen liikuntavälineet ja tilat perheiden käytössä Painotettujen (sisältää kielet) päiväkotiryhmien määrä S2 kielen opetus Mobiililippu käytössä Erikoistuneita varhaiskasvatusryhmiä tarjolla kysyntää vastaavasti	Opetustoimi Kaupunkikehitys ja viestintä Kaupunkisuunnittelu Liikuntapalvelut Varhaiskasvatus Järjestöt ja muut yhteistyötahot	Kaupunkisuunnittelu: Joukkoliikenteen kehittäminen ilmaiseksi palvelun yhteyteen ei ole toteutunut. Käpylän koulun pihan aktiivisen pihan toteutuminen ja synergiaetujen muodostuminen viereisten liikuntapaikkojen kanssa. Opetustoimi: Englanninkielinen ja S2-opetus toteutuu. Koulujen liikuntavälineet ja tilat ovat perheiden käytössä paikallisten urheiluseurojen järjestämässä toiminnassa. Liikuntapalvelut: Kotkan kuntopolku hankkeen myötä mahdollistettu ja osallistettu seuroille mahdollisuus järjestää matalan kynnyksen toimintaa. Viestintää lisätty eri kanavien kautta. Varhaiskasvatus: Kts. painopiste 1 tavoite 3/varhaiskasvatus. Kulttuuripalvelut: Lastenkulttuurikeskus Laivurin kaikille avoin ja maksuton toiminta. Vähävaraisille myönnettävä Kaikukortti mahdollistaa maksuttomat käynnit keskeisiin kulttuurilaitoksiin.
3. Pienten koululaisten vuorohoito	Asteittainen ilta- / yöhoidon kehittäminen.	Vuorohoidon määrä vastaa tarvetta	Hyvinvointi ja työllisyys Varhaiskasvatus	Varhaiskasvatus: Pienten koululaisten vuorohoito ei toteutunut. Pienten koululaisten vuorohoito on ollut viimeksi käsitellyssä syksyllä 2023 Kasvatuksen ja koulutuksen lautakunnassa (4.10.23) talousarviopykälässä. Asia löytyy ID 723215.

NUORET JA NUORET AIKUISET (13-29 V)

PAINOPISTE 1. Kokonaisvaltaisesti hyvinvoivat nuoret ja aikuiset

Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Vastuutaho	Toteutuneet toimenpiteet
1. Liikunnallisen ja terveellisen elämäntavan edistäminen	Liikunnalliseen elämäntapaan panostaminen. - Perustetaan liikunnan alkeisryhmiä kaikenikäisille - Lisätään liikunnan iloa (liika tulostavoitteisuus ja kilpailuhenki pois) - Lisätään nuorisotoimen ja liikuntatoimen yhteistyötä - E-palvelu Ruokailutottumuksiin vaikuttaminen, (ohjaus ja neuvonta, yhteistyö Kymijoen ravintopalveluiden kanssa, esim. kasvisruoan houkuttelevuuden lisääminen)	Terveystilan kokeminen Ylipainoisuus Ruokailutottumukset Liikkuminen MOVE-mittaukset ja tulokset	Hyvinvointi ja työllisyys Liikuntapalvelut Nuorisopalvelut Opetustoimi Järjestöt ja muut yhteistyötahot Kymijoen ravintopalvelut	Hyvinvointi, työllisyys ja kotoutuminen: yksilö- ja ryhmämuotoinen liikuntaneuvonta. Puolustusvoimien kutsunnat mm. liikuntaneuvontaa tuleville varusmiehille. Erilaiset liikuntatapahtumat. Kaupunki myöntää kotoutumisen tukemiseen avustusta erilaisiin harrastekerhoihin, srk:n tilojen ilmainen käyttö maahanmuuttaja-harrasteryhmille. Ekamista nikotiiniton amis vuonna 2024. Opetustoimi: Liikkuva koulu toimii kaikissa kouluissa, pitkät liikuntavälitunnit, koulupihat lähiliikuntapaikkoja, Move-mittaukset toteutuvat säännöllisesti. Kouluruokailuun kannustetaan. Liikuntapalvelut: Liikuntapalvelut pyrkinyt olemassa olevan seuratoiminnan aktivoimiseen sekä liikkumisen lisäämiseen seuroissa mm. Kuntopolku-hanke, yhdistysavustukset ja alle 18-vuotiaiden maksuttomat harjoitusvuorot. Harrastamisen Suomen mallin kautta yhteistyö liikunta ja nuorisotoimen välillä. Nuorisopalvelut: Skeittihalli harrastajien käytössä viikoittain syksy-kevät.
2. Osallisuuden edistäminen	Uusien harrastusten mahdollistaminen kaikille. -E-palvelut -Harrastamisen Suomen malli Tilojen käyttömahdollisuuksien lisääminen. Koulujen ja oppilaitosten osallisuustyöhön panostaminen. Yhteistyön tiivistäminen kolmannen sektorin ja muiden toimijoiden kanssa.	Yksinäisyyden tunne Osallisuuden kokeminen	Hyvinvointi ja työllisyys Kulttuuripalvelut Liikuntapalvelut Nuorisopalvelut	Kulttuuripalvelut: Tarjottu edullisia tiloja (konserttitalo, Nelosteatteri, Uusikuva, vanha sairaala, Ruuma) Hyvän mielen ryhmän perustaminen kulttuurihyvinvointitoimintaa kehittämään. Mukana ryhmässä on kulttuurin ja hyvinvoinnin toimijoita kaupungilta ja kolmannelta sektorilta. Opetustoimi: Tukioppilastoiminta ja oppilaskuntatyö.Yhteisöllisen opiskeluhuollon kuntakohtainen teema 2023-2025 Hyvinvoiva kouluyhteisö, toimenpiteet kouluissa. Dialoginen toimintakulttuuri, luokka ja ryhmädialogit, dialogitaitaja workshopit. Harrastamisen Suomen malli vakiintunut. Hyvinvointi ja työllisyys: Kotoutuminen: Rasisminvastaisen viikon ja Maailma

				Kymissä - tapahtuman maahanmuuttajataustaiset nuoret esiintyjät. Liikuntapalvelut: Kuntopolku-hanke tarjonnut mahdollisuuden tutustua ja kokeilla eri liikuntalajeja maksutta. Osbu:n kautta toteutettu Isopuiston kuntoilupiste. Nuorisopalvelut: Harrastamisen Suomen malli ks. painopiste 1 ja painopiste 2. Lasten ja nuorten osallisuus kulkee läpileikkaavana periaatteena nuorisotyössä. Nuorisotilatoiminnassa ja kaikessa lasten ja nuorten kanssa tehtävässä työssä osallisuuden vahvistaminen ja osallistumisen mahdollistaminen ovat tavoitteita.
3. Syrjäytymisen ehkäiseminen	Nuoriso-, liikunta- ja kulttuuripalvelujen yhteistyön lisääminen. Riittävän varhaiseen tukeen panostaminen (ohjaus ja neuvonta palveluihin). Panostaminen nuorten äitien syrjäytymisen ehkäisyyn. Kulttuurihyvinvoinnin toiminnan suuntaaminen ko. ikäryhmälle.	Osallisuus Ahdistuneisuus Mielen hyvinvointi Koulutuksen ulkopuolelle jääneet Nuorisotyöttömyyden määrä Hyvinvointialueen, kuntien ja järjestöjen yhdyspintatyö on rakentunut Kaikukortti käytössä	Hyvinvointi ja työllisyys Kulttuuripalvelut Liikuntapalvelut Nuorisopalvelut Järjestöt ja muut yhteistyötahot Kymenlaakson hyvinvointialue	Kaupungin yksiköiden (opetus, varhaiskasvatus, liikunta, nuoriso ja hyty) säännölliset tapaamiset. Asumisneuvoja palkattu kesäkuussa 2024. Toiminta on keskittynyt erityisesti heikommassa asemassa olevien auttamiseen sosiaalisten palveluiden piiriin. Kotkan nuoret ilmiötyöryhmän kohdennetut toimet yhteistyössä Pasaatin kanssa. Kulttuuripalvelut: Tilattu selvitys nuorten ja nuorten aikuisten kulttuuriharrastamisen toiveista. Opetustoimi: Maakunnallinen poissaolojen puuttumismalli, opiskeluhuoltotyö. Hyvinvointi, työllisyys ja kotoutuminen: Ekamin Rannikkopajatoiminta, Ohjaamotoiminta, Nuorten palkkatukityöllistäminen. Ekamin kotoutumiskoulutus. Ohjaamo ja Tiltti-toiminta yhteistyö rahapelihaittojen vähentämisessä ja ilmiökahvila ammattilaisille nuorten rahapelaamisesta. Liikuntapalvelut: Liikuntahankkeet tähtäävät syrjäytymistä ennaltaehkäisevään toimintaan. Nuorisopalvelut: Liikkuva nuorisotyö kohtaamassa nuoria nuorten omissa kokoontumispaikoissa. Mopohallin toiminta on osa liikkuvaa nuorisotyötä.

NUORET JA NUORET AIKUISET (13-29 V)

PAINOPISTE 2. Pito- ja vetovoimainen nuorten kaupunki/Nuoret mukaansatempaava ja mukaan otettava kaupunki kaikilla tasoilla

Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Vastuutaho	Toteutuneet toimenpiteet
1. Laaja-alaiset, kiinnostavat, houkuttelevat ja monipuoliset, motivoivat oppimis- ja koulutusalat	Otetaan nuoret mukaan vaikuttamaan koulujen ja kouluympäristön suunnitteluun. Osallistuva budjetointi: huomioidaan nuorille markkinointi. Monikäyttöiset oppimisympäristöt ja mahdollisuus kurssimuotoiseen opiskeluun ammattikoulu-lukio. Toisen asteen yhteistyön kehittäminen. Yhteisöllinen asuminen, jossa yksityisyys on turvattu sekä kehitetään asumisvaihtoehtoja, jossa otetaan huomioon perheet ja vanhemmat opiskelijat.	Koulutuksen ulkopuolelle jääneet. Korkeakoulutukseen hakeneiden määrä (XAMK). Uusien kouluhankkeiden suunnitteluvaiheeseen osallistuvien nuorten määrä. Uusien yhteisöllisen asumisen opiskelija-asuntojen määrä. Valmistavan opetuksen luokat	Hyvinvointi ja työllisyys Kaupunkikehitys Kaupunkisuunnittelu Ekami Kotkan Asunnot Oy OKM XAMK	Kaupunkisuunnittelu: on mukana osallistuvassa budjetoinnissa. Osun myötä vuoden 2024 aikana toteutuksessa oli esimerkiksi maksuttomien tuurivuorojen järjestäminen Lehmäsaareen. Karhulan koulukeskuksen pihasuunnitelma. Oppilaat mukana pihan suunnittelussa. Opiskeluasuntojen rakentuminen Kotkansaarelle (Kortteli 28) Opetustoimi: Tiivis yhteistyö 2. asteen oppilaitosten kanssa oppilaiden erityistarpeet huomioiden. Tarkoituksenmukainen kouluverkko. Hyvinvointi ja työllisyys/ Osallisuus: nuorille oma kuntalaispaja kaupunkistrategian suunnitteluprosessissa.
2. Fasilitetit kunnossa: kulttuurihyvinvointi, kattavat tapahtumatarjonnat ja liikuntapalvelut	Opiskelijaelämä näkyviin katukuvassa. Kotka mahdollistaa kaiken kansalaisaktiivisuuden nuorille (mielekäs elämä). Liikunnalliseen elämäntavan edistäminen ja mahdollistaminen. -Liikunnan olosuhteiden kehittäminen (kaikkien saavutettavaksi, järjestöyhteistyön tiivistäminen, ohjaus ja neuvonta). Kaupungin tilojen käyttöasteen lisääminen ja läpinäkyvyyden parantaminen.	Kulttuuripalveluiden saavutettavuus E-palvelut käytössä. Kaikukortti käytössä. Liikunta-aktiivisuus Nuorille ja nuorille aikuisille suunnattujen tapahtumien määrä. Tyytyväisyys elämään.	Hyvinvointi ja työllisyys Kulttuuripalvelut Liikuntapalvelut Nuorisopalvelut Opiskelijajärjestöt	Hyvinvointi, työllisyys ja kotoutuminen VIP-kortti pitkäaikaistyöttömien arkiliikunnan edistämiseen. (Yhteistyö Kymen HVA ja liikuntapalvelut kanssa). Erityisliikuntakortti vammaisille ja pitkäaikaissairaille. Hyväntuulen Messut 21.-22.9.2024. Kaikenikäisille kotkalaisille maksuttomat hyvinvointimessut Satama Areenalla omasta hyvinvoinnista huolehtimisen tueksi. Kävijämäärä 9150. Avustuksilla tuettu pelikerho- ja jalkapallokerhotoimintaa sekä kansainvälisten opiskelijoiden harrastetoimintaa kolmannen sektorin järjestämänä. Rasisminvastaisen viikon tapahtumat. Maailma Kymissä - tapahtuma. Liikuntapalvelut: Liikuntapalvelut esitteli kaupungin liikuntamahdollisuuksia Xamk:n opiskelijoiden avajaistapahtumassa syyskuussa. Isojen liikuntatilojen ja -alueiden käyttöaste korkea. Kulttuuripalvelut: XAMKin kulttuurihyvinvoinnin opiskelijoiden vuoden 2024 aikana toteuttama selvitys nuorten ja nuorten aikuisten toiveista kulttuuritoiminnasta Kotkassa.

				Tilojen tarjoaminen maahanmuuttajataustaisille taiteilijoille. Kaikukortti käytössä (yhteistyö Hyvinvoinnin ja työllisyyden vastualueen kanssa).
3. Toimiva julkinen liikenne ja kattavat ja turvalliset kevyen liikenteen väylät	Lisätään ja parannetaan liikenneväylien kävely- ja pyöräilyolosuhteita. Julkisen liikenteen edulliset opiskelijaliput. Liikunnallisen elämäntavan saavutettavuusselvityksen tulosten mukaisten toimenpiteiden toteuttaminen.	Kulttuuripalvelujen saavutettavuus. Uusien kevyen liikenteen väylien määrä. Bussilippujen hinnan kehityksen seuranta. Yksinäisyyden kokeminen.	Kaupunkisuunnittelu Tekniset palvelut	Kulttuuripalvelut: Kaupungin kulttuuriohjelman päivitys kuntalaisia osallistaen. Ohjelmaan kirjaus saavutettavuutta parantavista toimenpiteistä. Kaupunkisuunnittelu: Karhulan keskustan katusuunnitelmat. Autoliikenteen ehdoilla toteutettua nykyistä katu ympäristöä muutetaan keskusta-alueella jalankulkija- ja pyöräilijäystävällisemmäksi mm. korotetuin risteysaluein sekä erillisin pyöräkaistoin. Opiskelijalipun ostomahdollisuus myös Waltti mobiilissa. Tekniset palvelut: Kotkan liikenneturvallisuussuunnitelma on päivitetty ja sen mukaisia pieniä toimenpiteitä toteutettu määrärahojen puitteissa. Kymenlaakson arjen turvallisuusohjelma on valmistunut. Liikuntapalvelut: Liikuntapaikkojen saavutettavuusselvityksen mukaan liikuntapaikat ovat kaikissa kaupunginosissa saavutettavissa.

NUORET JA NUORET AIKUISET (13-29 V)

PAINOPISTE 3. Toimiva ja turvallinen elinympäristö

Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Vastuutaho	Toteutuneet toimenpiteet
1. Mahdollisuus päihteettömään elämään ja hyvään mielenterveyteen	Koulunuorisotyö Varhaisen tunnistamisen ja puheeksioton vahvistaminen. Koulun ja kodin välisten yhteistyömuotojen kehittäminen. Psyykkisesti sairastuneen nuoren perheiden tukeminen. Hyvinvointialue ja järjestöyhteistyön vahvistaminen yhdyspinoilla ja moniammatillinen verkostoituminen. Työllisyystakuu kaikille alle 25v.	Yksinäisyys Ahdistuneisuus Huumeiden käyttö Mielenterveyssyistä työelämän ulkopuolelle jääneet alle 25-vuotiaat. Alle 25-vuotiaiden työttömien määrä. Puheeksioton kortit jalkautettu myös kouluhin ja oppilaitoksiin ja mielenterveyden puheeksioton kortit on tehty valmiiksi. Huumausaine-rattijuopumustilasto	Hyvinvointi ja työllisyys Nuorisopalvelut Opetustoimi AVI Järjestö- ja muut yhteistyötahot Kymenlaakson hyvinvointialue Poliisi TE-palvelut	Opetustoimi: Ehkäisevän päihdetyön viikko 4.-8.11.2024. Ehyt Ry:n päihdetunnit 6.-luokkalaisille. Yhteöllisen opiskeluhoollon teema 2023-2025 Hyvinvoiva kouluyhteisö, koulukohtaiset toimenpiteet. Oppilas- ja opiskelijakohtaiset toimenpiteet. Hyvinvointi ja työllisyys: Avustuksen myöntäminen yhdistystoimijoille mielen hyvinvointia tukevaan toimintaan. Nuorisopalvelut: Neljä uutta vakanssia koulunuorisotyössä, 1 uusi vakanssi tulossa vuonna 2025. Ohjaamo Kotka: Ohjaamossa tapahtuva Onni-työ (psykososiaalinen tuki 18-29-vuotiaille), Mielenterveys- ja päihdehoitaja tavattavissa Ohjaamossa joka toinen viikko, K18-ryhmä (nuorten aikuisten vapaa-ajan ryhmä), Voimauttava ryhmä jännittäjille, Jotaa yhes-ryhmä (yksinäisyyttä kokeville nuorille), Mieli ja liike-ryhmä (mielen ja kehon hyvinvointia tukeva ryhmä). Nuorten matalan (Kymen HVA) ja kaupungin välinen yhteistyö. Aktiivinen toiminta Kymen HVA-vetoisissa alueellisissa työryhmissä. PAKKA-työ käynnistyi. Yhteölliset ruokailut (kolmannen sektori toimintana) ja päihteettömät kulttuuritapahtumat mm Meripäivillä.
2. Kestävää kehitystä ja hyvinvointia lisäävään arkiliikkumiseen kannustava turvallinen kaupunkiympäristö	Kts. Lapset, varhaisnuoret ja lapsiperheet, painopiste 2, tavoite 1. Toimivan joukkoliikenteen kehittäminen, mahdollisuus autottomuuteen (esim. mallinnetaan palvelulinjat nuorille, joukkoliikennelipun sisällyttäminen palveluun kuten uimahallilippuun sekä kutsutaksijärjestelmä osaksi joukkoliikennettä).	Palvelulinjat on mallinnettu. Ympärikuotisten kevyen liikenteen väylien määrä.	Kaupungin liikenneturvallisuustyöryhmä Kaupungin turvallisuustyöryhmä Kaupunkisuunnittelu Tekniset palvelut	Kaupunkisuunnittelu: Kutsutaksi on toiminnassa. Kauppatorin yhteisterassin suunnittelussa tavoitteena on yhteisöllisyyden, katutaitelijakulttuurin ja yrittäjien yhteistoiminnan kehittäminen. Tekniset palvelut: Pyörä- ja jalankulkuväylät pidetään ympäri vuoden käyttökunnossa ja ne hoidetaan kaikki saman hoitoluokan mukaisesti, lukuunottamatta niitä yhteyksiä jotka on kaupunkirakennelautakunnan päätöksellä jätetty talvikunnossapidon ulkopuolelle. Päätös kattaa kaikki ne

TYÖIKÄISET

PAINOPISTE 1. Kokonaisvaltaisesti hyvinvoivat työikäiset

Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Vastuutaho	Toteutuneet toimenpiteet
1. Sosiaalisesti hyvinvoivat työikäiset	Jatkuvan oppimisen ja työllistymisen mahdollistaminen (Ekami, XAMK, Kotkan opisto, Kymenlaakson kesäyliopisto jne.). Kaupungin aktiiviset toimenpiteet työllistymisen edistämiseksi myös osatyökykyisille. Kulttuuri ja liikuntapalveluihin saavutettavuuden kehittäminen.	Työllisyys Kulttuuri- ja liikuntamahdollisuuk- sien saavutettavuus.	Hyvinvointi ja työllisyys Kasvatuksen ja koulutuksen lautakunta Kaupunkikehitys Kulttuuripalvelut Liikuntapalvelut EKAMI SPESIA XAMK	Kulttuuripalvelut: Kulttuuripalvelut kehittänyt palvelujen saavutettavuutta mm. viestinnän osalta. Päivitetystä kulttuuriohjelmassa huomioidaan saavutettavuus laajasti. Tarjottu edullisia tiloja kulttuuritoiminnan järjestämiseen. Kaikukorttitoiminta (yhteistyö hyvinvoinnin ja työllisyyden vastualueen kanssa) Hyvinvointi, työllisyys ja kotoutuminen: Kielikahvila ja Meijän koulut maahanmuuttaneille, (vapaaehtoiset ohjaajat). Vapaaehtoistyö tukihenkilönä/vertaistukihenkilönä/ ystävinä. Kotokoulutus Ekamin järjestämänä. Lakisääteiden velvoitetäyttyölistämisen lisäksi harkinnanvaraista palkkatukityöllistämistä. Kotkan kaupungin kuntalisät yhdistyksille ja nuorille. Liikuntapalvelut: Kaupungin liikuntapaikat ovat myös aikuisten harrasteryhmien käytössä.
2. Monipuoliset vaihtoehdot hyvän elämän mahdollistamiseksi	Monipuoliset liikunta, kulttuuri ja muiden harrastusmahdollisuuksien kehittäminen. Järjestösektorin tukeminen selkeämmäksi. Kuntalaisen kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin kehittäminen ja tukeminen (liikunta, kulttuuri, ravitsemus).	Hyvinvointimessut järjestetty. Uusien hyvinvointitoimialan yritysten määrä. Yhdistysrahoituksen pankki on perustettu.	Hyvinvointi ja työllisyys Kaupunkikehitys Kulttuuripalvelut Liikuntapalvelut Järjestöt ja muut yhteistyötahot	Kulttuuripalvelut: Tarjottu edullisia tiloja kulttuuritoiminnan järjestämiseksi, tapahtumien tukeminen. Kaikukortti- ja kulttuurikaveri-toiminta mataloittavat kulttuuripalveluihin osallistumista. Hyvinvointi, työllisyys ja kotoutuminen: Hyväntuulen messut järjestetty. Järjestöavustusten myöntämiskriteereiden selkiyttäminen. Avustukset kolmannelle sektorille kerhojen ja harrastustoiminnan järjestämiseen. Liikuntapalvelut: Liikuntapalvelut osallistuivat Hyvän tuulen messuille syyskuussa. Liikuntapalvelut osallistui kaupungin ja Xamk:n OSKU hankkeeseen, jonka tavoitteena avustuksien palvelumuotoilu. Puistolan ulkokuntosali otettiin pysyvästi käyttöön.

3. Kaikkien kuntalaisten ääni tulee kuulluksi	Osallistuvan budjetoinnin (Osbu:n) edelleen kehittäminen. Kaupungin tiedottamisen lisääminen eri kielillä. Kotisivujen tiedon oikeellisuuden ja tärkeyden huomioiminen (esim. autoliiton sovelluksen lisäksi kartta josta löytyy INVA pysäköintipaikat ja saavutettava majoittuminen). Kyläyhteisötoiminnan kehittäminen.	Kuntalaiskyselyt ja palautteet on raportoitu kuntalaisille.	Kaikki kaupungin vastualueet Cursor	Kulttuuripalvelut: Kulttuuriohjelman päivitysprosessi toteutettiin kuntalaisia laajasti osallistaen. Kulttuurin, kaupunkisuunnittelun ja ympäristöpalvelujen CCI4-EU-hanke osallistaa kuntalaisia prosessissa energian kulutuksen vähentämiseksi. Hyvinvointi ja työllisyys: Osallisuus OSBU -osallistuva budjetointi. Kotkalaisten osallisuuskysely toteutettu kolmella eri kielellä keväällä 2024. Kuntalaisten ja päättäjien tapaamiset (2 vuonna 2024) ja Kylässä Kotkassa -toimintamallin mukaiset kylätapaamiset (3 vuonna 2024). Liikuntapalvelut: Liikuntabrändikysely Tekniset palvelut: Kaupungin rakennuksiin on aloitettu esteettömyyskartoitukset joiden avulla saavutettavuutta rakennuksissa pystytään parantamaan ja tietoa saavutettavuudesta lisäämään mm. Kaupungin verkkosivuille.
---	--	--	---	---

TYÖIKÄISET

PAINOPISTE 2. Pito- ja vetovoimainen aikuisten kaupunki

Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Vastuutaho	Toteutuneet toimenpiteet
1. Laadukkaat liikunta- ja kulttuuripalvelut	Panostetaan liikuntapaikkoihin ja liikuntaympäristöön. -Liikunnan olosuhteet kuntoon ja kaikkien saavutettavaksi, järjestöyhteistyön tiivistäminen, ohjaus ja neuvonta. -E-palvelut Mahdollistetaan liikunnan harrastaminen kaikille. Panostetaan monipuoliseen kulttuuritarjontaan ja sen saavutettavuuteen (Kaikukortti). Kehitetään järjestöyhteistyötä.	E-palvelut on käytössä Kaikukortti käytössä	Hyvinvointi ja työllisyys Kulttuuripalvelut Liikuntapalvelut	Kulttuuripalvelut: Tarjotaan edullisia toimintatiloja. Tuetaan avustuksin kuntalaisten omaehtoista kulttuuritoimintaa sekä kaupunkikonsernin kulttuurilaitoksia. Kehitetään edelleen kärkitapahtumia (Meripäivät, Aaltoja), tehdään yhteistyötä mm kaupunginosa- ja kyläyhdistysten kanssa tapahtumien edistämiseksi: Kaikukortti-toiminta vakinaistettiin 1.1.2024 alkaen (yhteistyö Hyvinvoinnin ja työllisyyden vastuualueen kanssa) , toimintaa kehitetään pitkäjänteisesti. Hyvinvointi ja työllisyys: Kaiken ikäisille tarjolla maksutonta liikuntaa ympäri vuoden. Testausaseman palveluiden hyödyntäminen. Kaupunki tukee Kumppanuustalo Viikarin toimintaa: yhdistyksillä mm. mahdollisuus käyttää pientä liikuntatilaa edullisesti erilaisille liikuntaryhmille. Liikuntapalvelut: Suunnitelmasta kehittää e-palveluportaali kotkaliikkuu.fi on luovuttu ja sen sijaan kehitetään nykyisiä ohjelmia (e-palvelu, Hellewi, Timmi). Panostus liikuntapalveluiden henkilöstöresurssiin on lisännyt järjestöyhteistyötä. Seurafoorumeita järjestettiin kaksi. Informaatiota lisätty lähiliikuntapaikkojen kyltityksellä ja kotisivujen sekä ptv:n tietojen lisäämisellä, päivittämisellä. Kuntopolku-hankkeessa painopisteinä ovat erityisesti työikäiset. Aikuisten ryhmiä järjestetty vuoden aikana 19 kpl. Liikuntapalveluiden palveluverkkoselvitys tehty.
2. Monimuotoinen asuminen ja asuinympäristö	Parannetaan vuokra-asuntotarjontaa, tonttitarjontaa ja panostetaan kaavoitukseen sekä puisto- ja asuinympäristöön koko Kotkan alueella. Lisätään asumisen yhteisöllisyyttä	Asuntopoliittiset linjaukset on luotu. Esteettömyysohjelma on laadittu. Asuinalueensa olosuhteisiin tyytyväisten osuus.	Hyvinvointi ja työllisyys Kaupunkisuunnittelu Puistotoimi Tekniset palvelut Vammaisneuvosto	Yhdistystoiminnan tukeminen mm: Kohtaamispaikat ja yhteisöllinen ruokailu -toiminta, Viikari; yhdistystoiminnan mahdollistaminen. Vammaispoliittinen ohjelma valmistunut.

	kehittämällä "korttelihenkisyyttä" yhteistyötahojen kanssa ja tarjoamalla yhteisiä tiloja osallisuuden edistämiseksi. Esteettömyyteen panostaminen, helppo kulkaisuus ja sujuvaa toimintaa kaikille.			Kaupungille koulutettu kaksi esteettömyyskartoittajaa rakennussuunnitteluun. Esteettömyystyöryhmän vaikuttamis- ja asiantuntijatyö. Kotkan kaupunki palkkasi asumisneuvojan toukokuussa 2024. Toiminta on keskittynyt erityisesti heikommassa asemassa olevien auttamiseen sosiaalisten palveluiden piiriin. Kaupunkisuunnittelu: Tonttitarjontaa lisättiin vuoden 2024 aikana. Tarjonnassa korostuu pientalotontit, merellisyys, luonnon läheisyys sekä alueiden saavutettavuus. Tekniset palvelut: Puistokummitoimintaa kehitetään ja kuntalaisia aktivoidaan mukaan toimintaan.
3. Laadukkaat työllisyyspalvelut	Osaamis- ja koulutusyhteistyöhön panostaminen. Työllisyyspalveluihin panostaminen ja toimintaedellytysten luominen. Järjestöyhteistyöhön ja välityömarkkinoihin panostaminen. Kotkan kaupunki työnantajana: tuetaan monimuotoisia työsuhteita, palkataan matalalla kynnyksellä ja ennakkoluulottomuudella myös osatyökykyisiä, opiskelijoita ja harjoittelijoita, työpaikoista tiedotetaan monikanavaisesti.	Koulutustoimijoiden kanssa tehtävä yhteistyö laadukkaiden työllisyyspalveluiden valmistelussa. Palvelusuunnitelman valmistelu. Etelä-Kymenlaakson työllisyysohjelman laatimisen aloittaminen. Työttömien määrä. Järjestöille myönnettyjen avustusten määrä. Anonyymi rekrytointi on kattavasti käytössä	Hyvinvointi ja työllisyys Järjestöt ja muut yhteistyötahot Henkilöstöpalvelut	Hyvinvointi, työllisyys ja kotoutuminen Kotoutumiskoulutus (Ekamin järjestämänä) ja Moona ohjaus- ja neuvontapalvelu Tiivis yhteistyö TE2024-uudistuksen valmistelussa keskeisten sidosryhmien, oppilaitosten, Cursorin, TE- ja ELY-keskusten sekä hyvinvointialueen kanssa. Etelä-Kymenlaakson työllisyysalueen palvelusuunnitelma valmistui ja hyväksyttiin työvoimapalveluiden jaostossa kesäkuussa 2024. Yhteistyötä on tehty työllisyyden hoitoon liittyvien yhdistystoimijoiden kanssa, ja yhdistyksille on myönnetty sekä työllistämiseen kuntalisää, että toimintaan hyvinvointilautakunnan alaisia avustuksia. VIP-kortti pitkäaikaistyöttömien arkiliikunnan edistämiseen. (Yhteistyö liikuntapalvelut ja Kymen HVA)

TYÖIKÄISET

PAINOPISTE 3. Toimiva ja turvallinen elinympäristö

Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Vastuutaho	Toteutuneet toimenpiteet
1. Toimivat ja turvalliset työskentely- ja harrastustilat, sekä esteettömät ja turvalliset puistot ja virkistysalueet	Puistojen kunnossapito ja resursointi. Kaupunkisuunnittelun, Hyten ja poliisiyhteistyön kehittäminen ja tiivistäminen hankkeissa, tutkimuksissa ja ennakoinnissa (tiedolla johtaminen). Kehitetään jalkautuvaa/etsivää työmuotoa yhteistyössä järjestöjen (hankkeet) ja hyvinvointialueen kanssa. Laadukas sisäilma ja kiinteistön hoito strategiseksi tavoitteeksi ja sisäilma-asiat julkisiksi. Kehitetään esteettömiä ulkoilualueita.	Puistokummien määrä. Poliisien ja kaupungin johdon yhteistilaisuudet tarvittaessa. Esteettömyysohjelman laatiminen ja toimeenpano. Sisäilma-asioiden seuranta.	Hyvinvointi ja työllisyys Kaupungin johto Tekniset palvelut Vammaisneuvosto Poliisi	Puisto- ja lammaskummit vuonna 2024: yhteensä 65 hlö. Esteettömyyskartoituksia tehtiin vuoden aikana 26 ja katselmuksia esteettömyystyöryhmän ja kaupungin yhteistyönä 5. (Esteettömyysohjelmaa ei ole laadittu.) Tekniset palvelut: Kaupungin rakennuksiin on aloitettu esteettömyyskartoitukset joiden avulla saavutettavuutta rakennuksissa pystytään parantamaan ja tietoa saavutettavuudesta lisäämään mm. kaupungin verkkosivuille.
2. Eri perhetyyppien (esim. yksinhuoltajat) parempi huomioiminen päätöksenteossa ja toiminnassa	Kartoitetaan eri perhetyypit ja erityisesti yksinhuoltajaperheiden (yhden vanhemman talous) tilanne ja tarpeet sekä ohjataan varamummotoimintaan ja muihin olemassa oleviin toimintoihin. Harrastamisen Suomen malli. Avoimen päivähoiton edelleen kehittäminen.	Eri perhetyypit ja heille kohdennettuja palveluja tarjoavat on kartoitettu.	Hyvinvointi ja työllisyys Kulttuuripalvelut Liikuntapalvelut Nuorisopalvelut Opetustoimi Varhaiskasvatus	Harrastamisen Suomen mallin avulla tuetaan eri perhetyyppien harrastustoimintaa. Kulttuuripalvelut: Järjestetty lukuisia kuulemistilaisuuksia ja verkkokyselyjä kaupungin kulttuuritoiminan suuntaamiseksi eri väestöryhmille. Kehitetty Lastenkulttuurikeskus Laivurin avointa toimintaa.
3. Oikeus turvalliseen elämään	Kaupungin omissa tarjoiluissa huomioidaan alkoholiton laadukas vaihtoehto sekä nostetaan esille valtakunnalliset kampanjat (esim. Tipaton tammikuu). Aikuisten ohjaamo työllisyyspalveluiden alle. Turvataan selkokiekiset ja esteettömät palvelut kaikille. Vahvistetaan hankeosaamista ja tutkimuksellista työtettä kaikilla toimialoilla.	Valtakunnalliset kampanjat näkyvät kaupungin verkkosivuilla ja somessa. Hyte mukana vähintään yhden asuinalueen suunnittelussa.	Kaikki kaupungin vastuualueet	Kotkan kaupungin valmistelemat kaupungin yleiset hankeohjeet kaupungin sisäiseen käyttöön (käyttöönotto 2024). Toiminnallisessa tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusohjelmassa huomioitu dokumentin saavutettavuus. Turvallisemman tilan periaatteet tuodaan ohjelman myötä kaupunkiorganisaatioon. Turvallisuuskysely kuntalaisille toteutettu ja kaupungin turvallisuusohjelman käyttöönnoton valmistelutyö aloitettu. Kaupunkisuunnittelu: Kaavojen suunnittelussa kuullaan

				vammaisten ja ikäihmisten neuvostoja. Hyvinvointi, työllisyys ja kotoutuminen: Kotoutumisen ohjaus- ja neuvontapalvelut Aikuisten Ohjaamo-toimintaa ei ole. On haettu kaksi työllisyyden ja kotoutumisen ESR-hankerahoitusta. Päihde- ja mielenterveystyö: tipaton tammikuu toteutettu. Terassikirje ravintolayrittäjille maakunnallinen rattijuopumusten ehkäisytyöryhmän toimesta.
4. Kestävää kehitystä ja hyvinvointia lisäävään arkiliikkumiseen kannustava turvallinen kaupunkiympäristö	Kts. Lapset, varhaisnuoret ja lapsiperheet, painopiste 2, tavoite 1.		Kaupunkisuunnittelu	Kaupungin ilmasto-ohjelma on päivitetty.

IKÄÄNTYNEET

PAINOPISTE 1. Toimintakykyiset ja aktiiviset ikäihmiset

Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Vastuutaho	Toteutuneet toimenpiteet
1. Kokonaisvaltaisesti hyvinvoivat ikäihmiset	Liikunnallisen elämäntavan edistämien (matalan kynnyksen liikuntapalvelut, liikunnanohjaus). Harrastus- ja viriketoiminnan kehittäminen. Testausaseman hyödyntäminen.	E-palvelu käytössä. Liikunnan harrastaminen. Testausaseman käyttäjämäärät ko. ikäryhmällä. (Sairastavuusindeksi) / Kansallinen terveysindeksi.	Hyvinvointi ja työllisyys Kulttuuripalvelut Liikuntapalvelut Järjestöt ja muut yhteistyötahot	Hyvinvointi ja työllisyys: Hyvinvointiliikunta: yhteistyö kansanterveys- ja potilasjärjestöjen kanssa. Yhdessä järjestettävät liikuntaryhmät, liikuntaneuvontainfot ja liikuntatapahtumat (esim. Muisti-, Parkinson- ja Diabetesyhdistys). Avoin kesätoiminta: erilaiset ulkoliikunnat koko kaupungin alueella mm. puistojumput. Liikuntalähete (alkanut 08/2023 yhteistyössä HVA:n kanssa) otettu hyvin käyttöön. Kotkaan ohjautuu lähetteen kautta runsaasti asiakkaita kaikissa ikäluokissa. Testausaseman palveluiden hyödyntäminen. Kulttuuripalvelut: Kaikukortti-toiminta yhteistyössä hyvinvointi ja työllisyyspalveluiden kanssa. Kulttuurilähete (yhteistyö Kymen HVA). Kulttuurikaveri-toimintaa kehitetään. Liikuntapalvelut: Ohjattujen liikuntaryhmien painopiste ikääntyneissä asukkaissa. Ryhmiä 9/vko. Ikääntyneiden liikuntapaikkojen käyttö on vahvasti tuettua. Kaupunki tukee Kumppanuustalo Viikarin toimintaa: Yhdistyksillä mahdollisuus käyttää pientä liikuntatilaa edullisesti erilaisille liikuntaryhmille. Viikarin tiloissa kokoontuu paljon eläkeläisyhdistyksiä erilaisen toiminnan parissa. Yhdistystoiminnassa mm. etsivän vanhustyön ja ikääntyneiden maahanmuuttajien toimintaa ja hankkeita, kulttuurihanke yli 60-vuotiaille.
2. Mahdollisimman pitkä omatoimisuus	Vahvistetaan aktivoivaa otetta palveluiden tarjoamiseen. Kävelykyvyn ylläpito. Katujen hyvä kunnossapito. Tuki ja apu sähköisten palvelujen käytössä. Ikääntyneiden huomiointi voimavarana yritysten palvelujen käyttäjinä.	Koti- ja vapaa-ajan tapaturmien määrä. Kaatumiset Esteitä ja huolia sähköisten palvelujen käytössä.	Hyvinvointi ja työllisyys Tekniset palvelut Järjestöt ja muut yhteistyötahot Kymenlaakson hyvinvointialue	DigitukiKotka verkosto toimii aktiivisesti ja vapaaehtoiset digitukijat kirjastoilla. Kirjastokuriiripalveluiden käyttäjät 2024: 16 asiakasta. (Toimii vapaaehtoisten voimin) Hyvinvointi ja työllisyys: Hyvinvointiliikunta: Yhteistyö Kymen HVA:n Kaatumisseula, asiakasmäärä

				vuonna 2024, 250 (arvio). Ohjaus Kotkan kaupungin liikuntaryhmään. Liikuntapalvelut: järjesti 6 seniorien tasapainoryhmää/vko. Tekniset palvelut: Katujen kunnossapidosta huolehditaan kuntuokitususten mukaisesti.
3. Aktiivinen ja yhteisöllinen ote	Vapaaehtoistoiminnan tukeminen ja sosiaalisten verkostojen ylläpito. Kaveritoiminnan kehittäminen yhdessä yhteistyötahojen kanssa. Kulttuuripalveluiden kehittäminen ja niiden mahdollistaminen kaikille. Kohtaamispaikkojen- ja paikkatarjonnan kehittäminen. Julkiseen liikenteeseen panostaminen (esim. edulliset tai ilmaiset bussiliput).	Yksinäisyys. Kulttuurikaveritoiminta käynnistetty. Kulttuuripalvelujen saatavuus. Kaikukortti käytössä. Joukkoliikenteen taksojen tarkistus. Liikuntalähete Kulttuurilähete	Hyvinvointi ja työllisyys Kaupunkisuunnittelu Kulttuuripalvelut Järjestöt ja muut yhteistyötahot	Kulttuuripalvelut: Kulttuurin perustama Hyvän mielen ryhmä kehittää yhteistyötä kulttuurihyvinvoinnin saralla. Kulttuuritoimi ja yhteistyössä yhdistystoimijan kanssa keräsi vapaaehtoisia kulttuurikavereita, toimintamalli työn alla ja käynnistymässä. Kulttuurihyvinvoinnin koulutuksen järjestämisestä. Kulttuurilähetetoiminta, pilotointi syksyllä 2024 (Kymen HVA yhteistyö). Kumppanuustalo Viikarilla on avoin kohtaamispaikka kaikille kotkalaisille ja kumppanuustalo tarjoaa vuosittain maksuttomia, kaikille avoimia tapahtumia tai koulutuksia. Hyvinvointi ja työllisyys: Osallisuus: Osallisuuskoordinaattori toimii järjestöyhteistyön kehittäjänä. Myö ikääntyneet -järjestöyhteistyö. Valikko-verkosto vapaaehtoistoiminnan kehittämiseen. Hyvinvointiliikunta: Liikuntalähete Kymen HVA-yhteistyönä käytössä. Kaupunkisuunnittelu: Kotkan kansallisen kaupunkipuiston 10 v juhlinta: järjestetty valokuvaus kampanja kuntalaisille. Tavoitteena nostattaa kansallisen kaupunkipuiston näkyvyyttä sekä saada kuntalaiset liikkumaan ja käyttämään puistoja. Kauppatorin yhteisterassin suunnittelussa tavoitteena yhteisöllisyyden, katutaitelijakulttuurin ja yrittäjien yhteistoiminnan kehittäminen. Julkisen liikenteen rollaattori etu otettu vakituisesti käyttöön 2024. Vapaaehtoistyö: Eri toimijoiden hyvin toimiva yhteistyö ikääntyvien maahanmuuttaneiden parissa tehdyssä vapaaehtoistyössä.

IKÄÄNTYNEET

PAINOPISTE 2. Päihteetön ja turvallinen elämä

Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Vastuutaho	Toteutuneet toimenpiteet
1. Päihdehaitoista tietoiset ikäihmiset ml. peliriippuvuus (haittavaikutukset ja tunnistaminen)	Kehitetään ikäihmisille suunnattua päihdetyötä (puheeksioton kortit ja mallit käyttöön). Eläkkeelle jäämisen nivelvaiheeseen kohdennettu elämäntapaohjaus: yhteistyön lisääminen työnantajien kanssa tässä ikäryhmässä. Peliriippuvuudesta puhuminen. Päihdeasiat esille tapahtumissa.	Puheeksioton kortit laajalti käytössä. Alkoholin käyttö (Audit) Päihdeasiat nostettu esille tapahtumissa.	Hyvinvointi ja työllisyys Järjestöt ja muut yhteistyötahot (Yhteisellä hanke) Kymenlaakson hyvinvointialue	Hyvinvointi ja työllisyys: Ehkäisevä päihde ja mielenterveystyö: Puheeksioton kortit päivitetty ja jalkautettu 2024. Kerran vuodessa eläkejärjestöille tietoa päihdeistä, vuonna 2024 rahapelaaminen käynnillä. Ajankohtaisen päihdetiedon välittäminen ikäihmisten neuvoston kautta. Ikäihmisten neuvoston edustus Kotkan kaupungin monialaisen ehkäisevän päihdetyön työryhmässä sekä Kymenlaakson hyvinvointialueen vanhusneuvostossa.
2. Lisääntyvä yhteisöllisyys	Kehitetään monimuotoista yhteisöasumista ikäihmisille (ikäihmisten opiskelija-asunnot). Haastetaan järjestöt mukaan yhteisöllisyyden kehittämiseen: avustusten kohdentaminen. Lyhytaikaisen perhehoidon kehittäminen yhteistyössä hyvinvointialue, järjestöt ja kaupunki. Monisukupolvisten asuntojen asuntotuotannon kehittäminen. Kiinnitetään huomiota esteettömyyteen ja katujen turvallisuuteen.	Avustusten kriteerit kohdennettu. Asuntopoliittinen ohjelma on olemassa. Esteettömyysohjelma on laadittu. Lyhytaikaisen perhehoidon koulutuksen käyneiden määrä.	Hyvinvointi ja työllisyys Kaupunkisuunnittelu Tekniset palvelut Järjestöt ja muut yhteistyötahot Kotkan asunnot Oy Sisäisen turvallisuuden viranomaiset	Kumppanuustalo Viikarin käyttäjäyhdistyksillä paljon ikääntyneiden yhteisöllisyyttä tukevaa toimintaa, (mm. Eläkeläisyhdistysten ja mielenterveysyhdistyksen järj. toimintaa). Kulttuuripalvelut: Kotkan kulttuurifoorumi-ryhmässä ikäihmisten neuvoston edustus, yhteistyö ikäihmisten kulttuuriyhdistysten kanssa. Hyvinvointi ja työllisyys: Avustusten myöntämiskriteereitä tarkennettu. Esteettömyystyöryhmä kokoontuu säännöllisesti, tekee aloitteita ja kannanottoja liittyen kaupungin esteettömyyteen. Kaupungin toimijoita mukana esteettömyyskävelyllä keväällä 2024, joista koostettu toimenpide-ehdotukset tekniselle toimialalle. Tekniset palvelut: Katuympäristön esteettömyyden eteen tehdään yksittäisiä toimenpiteitä määrärahojen puitteissa ja saneeraushankkeissa kadut rakennetaan esteettömiksi. Kotkan kaupungin Vammaisneuvosto mm. antaa lausuntoja esteettömyysasioihin liittyen (esim. kaavoitus). Asuntopoliittinen ohjelma ei ole valmistunut.

3. Turvallinen ja mielekäs kotona-asuminen	Otetaan Ekamin demokodit käyttöön Kotkassa. Haetaan aktiivisesti mukaan ARA:n ikäihmisten asumista kehittäviin hankkeisiin. Markkinoidaan/annetaan ohjausta yksityisille ikäihmisille ARA:n mahdollisuuksista hakea erilaista tukea yksinasumisen turvallisuuteen. Asuntopoliitiikan päivittäminen.	Asuntopoliittinen ohjelma on olemassa.	Hyvinvointi ja työllisyys Kaupunkisuunnittelu ARA EKAMI	Kotkan kaupungilla on aloittanut asumisneuvoja 5/2024. Asuntopoliittista ohjelmaa ei ole. Kotkan Asunnottomuusohjelma 2023-2027 Omaan kotiin Kotkassa (valmistunut 06/2023, hyväksytty kv 16.10.2023). Kotkan Asunnot tuottaa omille asukkaille asumisneuvontapalvelua, johon on sisältynyt myös yksinasuvien turvallisuuteen liittyvää ohjausta. Tekniset palvelut: Kaupungin turvallisuuskysely on toteutettu syksyllä 2024 ja Kotkan turvallisuusohjelman laatiminen on aloitettu.
--	--	---	---	---

IKÄÄNTYNEET

PAINOPISTE 3. Merkityksellinen elämä ja yhteisöllinen elinympäristö

Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Vastuutaho	Toteutuneet toimenpiteet
1. Vähenevä yksinäisyys tukee merkityksellistä elämää	Yhteisöllinen asuminen ja monimuotoiset asumismahdollisuudet. Matalan kynnyksen kohtaamispaikkojen kehittäminen. Etsivä vanhustyö, saattaen -toiminta.	Yli 65-vuotiaiden yksinäisyys Yksinasuminen	Hyvinvointi ja työllisyys Kaupunkisuunnittelu Kirjastotoimi Yhdistykset ja muut toimijat	Kaupunki tukee mm. Kumppanuustalo Viikarin, kodintalon ja korttelikotien toimintaa. käyttäjäyhdistyksillä paljon ikääntyneiden yksinäisyyttä vähentävää toimintaa, mm. eläkeläisyhdistysten toiminta sekä muiden kolmannen sektorin järjestämänä hanketoimintana. Asumisneuvoja aloittanut 05/2024. Kulttuuripalvelut: Kaikukorttitoiminta yhteistyössä hyvinvoinnin ja työllisyyden vastuualueen kanssa. Kulttuurikaveri- ja -lähetetoiminta.
2. Saavutettavat palvelut ja toiminnot	Sähköisten palvelujen digituki. / Monipuolisen digituen kehittäminen Palvelut helppoja ja saavutettavia (selkeät palvelupolut, selkokieli, tarjotaan palveluja myös paperiversiona). Joukkoliikenteen kehittäminen (palvelulinjat, kutsutaksit).	Esteitä ja huolia sähköisten palvelujen käytössä. Digitukiverkoston toimijoiden määrä ja digituen palveluiden käyttö määrä. Vähittäiskaupan saatavuus.	Asiakaspalvelupiste Ruori Kaupunkisuunnittelu Kirjastotoimi Tekniset palvelut Hallintoyksikkö, digipalvelut. Digitukea tarjoavat toimijat Digituki Kotka -verkosto	DigitukiKotka järjestöverkosto toiminnassa, jota Kotkan kaupunki koordinoi. Verkosto tarjoaa ohjaus- ja neuvontapalvelua. Kumppanuustalo Viikarilla toimii Kotkan Korttelikotiyhdistyksen tarjoama maksuton digitukipalvelu. Kävijämäärä 1429 Viikari ja Korttelikodit 356. Maksutonta digitukea saa päivittäin myös Korttelikodeista. Hyvinvointi, työllisyys ja kotoutuminen MOONA ohjaus- ja neuvontapalvelut. Liikuntapalvelut: Arto Tolsa -areenan muutostöissä huomioitu esteettömyysasiat.
3. Virikkeellinen elämä	Aktiivinen järjestö- ja vapaaehtoistoiminta. Monipuoliset liikunta- ja harrastusmahdollisuudet. Omaehtoinen arkiliikunta ja matalankynnyksen liikunta. Selvitetään mahdollisuudet työllistettävien toimimiseen ikäihmisten apuna.	Ikäihmisten osallistuminen järjestö- ja vapaaehtoistoimintaan. Liian vähän liikkuvien osuus yli 65-vuotiaista.	Hyvinvointi ja työllisyys Kulttuuripalvelut Kirjastotoimi Järjestöt, yhdistykset, liikuntaseurat Kumppanuustalo Viikari Merikeskus Vellamo Oppilaitokset	Kaupunki tukee järjestöyhteistyötä mm. eläkeläisyhdistykset järjestävät paljon retkiä, erilaisia kerhoja ja liikuntaryhmiä. Myös ikääntyneille maahanmuuttajille järjestetään Kotona täälläkin-vakiintuneen yhdistyshankkeen kautta toimintaa. Kaupungin toimielin Ikäihmisten neuvosto on koottu eläkeläisyhdistysten edustajista. Kulttuuripalvelut: Tarjottu yhdistyksille edullista kokoontumistilaa, kutsuttu ikäihmisten neuvoston edustaja kulttuurifoorumiin. Kirjastotoiminta ikäihmisille. (lisäksi

				mm. kirjastokuriiripalvelut 16 asiakasta 2024) Hyvinvointi ja työllisyys: Puistojummat toimintaa myös talvikautena. Vanhusten viikon pääjuhla. 70-vuotiaiden hyvinvointitapahtuma. Vapaaehtoisten Piknik. Mielessä tuulee verkosto. Hyväntuulen Messut 21.-22.9.2024: Kaikenikäisille kotkalaisille maksuttomat hyvinvointimessut Satama Areenalla omasta hyvinvoinnista huolehtimisen tueksi. Kävijämäärä 9150. Liikuntapalvelut: Ohjattujen liikuntaryhmien painopiste ikääntyvissä asukkaissa. Ikääntyneiden liikuntapaikkojen käyttö on vahvasti tuettua. Puistolan ulkokuntosali otettiin pysyvästi käyttöön. Karhuvuoren kuntoradan varrelle laitettiin levähdyspenkkejä.
4. Kestävää kehitystä ja hyvinvointia lisäävään liikkumiseen kannustava turvallinen kaupunkiympäristö	Kts. Lapset, varhaisnuoret ja lapsiperheet, painopiste 2, tavoite 1.		Kaupunkisuunnittelu	Esteettömyystyöryhmä kokoontuu säännöllisesti. Liikenneturvallisuustyön yhtenä painopisteenä on ajoturvallisuus. Toimenpiteitä jalkautetaan kunta- ja Kymen HVA tasolle. Kaupungin ilmasto-ohjelman päivitys. Turvallisuuskysely toteutettu

6.4 Kaikki ikäluokat toteutuneet toimenpiteet

VUONNA 2024 TOTEUTETTUJA TOIMENPITEITÄ

Hyväntuulen hyvinvointimessut 2024

Hyväntuulen hyvinvointimessut toteutuivat la-su 21.-22.9.2024 Satama Areenalla. Tapahtuman teemana oli Tunne Hyvinvointisi ja tapahtuman pääaiheita olivat liike, turvallisuus ja luonto. Tapahtumassa vieraili yhteensä 9150 henkilöä, kävijät olivat pääsääntöisesti kotkalaisia. Hyväntuulen Messut oli maksuton kaikenikäisten kotkalaisten monipuolinen hyvinvoinnin ja elämysten tapahtumaviikonloppu, jossa tekemistä, ohjelmaa ja esiintyjiä oli kaikenikäisten makuun. Tapahtuma lunasti tavoitteensa olla kotkalaisten oma maksuton hyvinvointitapahtuman, joka antaa kävijöilleen ideoita omasta hyvinvoinnista huolehtimiseen, tarjosi elämyksiä ja yleisesti hyvää mieltä. Tapahtumassa kerättiin palautetta kävijätutkimuksella. Messukävijöiden asiakastytyytyväisyys ja asiakaskokemus olivat erittäin hyvällä tasolla. Vastaajista lähes kaikki tulisivat hyvinvointiteemaisille messuille uudelleen ja tapahtuman maksuttomuutta pidettiin erittäin tärkeänä. Myös maksuton paikallisliikenne messujen ajan keräsi kiitosta ja selvästi madalsi kynnystä osallistua hyvinvointimessuille.

Kaikukortti

KaikukorttiKaikukortin avulla edistetään mm. Kotka 2030 kaupunkistrategian tavoitteita, hyvinvoivien ja osaavien lasten ja nuorten kaupunki sekä hyväntuulinen kulttuurin ja tapahtumien kaupunki. Vuoden 2022 syyskuussa käyttöön otettu Kaikukorttitoiminta jatkui ja toiminta vakinaistettiin vuoden 2024 alusta lukien.

Kaikukorttikohteet vuoden 2024 lopussa: Kotkan Kaupunginteatteri, Kymi Sinfonietta, Maretarium, Kotka Jazz Ry, Satama Areena, Karhulan työväennäyttämö, Merikeskus Vellamo Kymenlaakson museo ja Suomen merimuseo. Urheilukohteet: Peli-Karhut, FC KTP, KTP Basket, HK Titaanit ry.

Jakajatahot vuoden 2024 lopussa: Ekami Rannikkopajat / Etsivä nuorisotyö, Kaakkois-Suomen sosiaalipsykiatrinen yhdistys ry (Kakspy), Kotkan kaupunki, hyvinvoinnin ja työllisyyden vastuualue, Ohjaamo Kotka, Kotka-Kymin seurakunta, Kymenlaakson hyvinvointialue, MIELI Kotkan seudun mielenterveys ry, Sotek-säätiö.

Kaikukortin jakaja- sekä kulttuuri- ja liikuntatahoille toteutettiin kaksi verkostotapaamistilaisuutta (16.5.2024 ja 17.10.2024) Merikeskus Vellamossa. Uusia Kaikukortteja rekisteröitiin 01-12/2024 välisenä aikana 733 kpl. Voimassa olevia kortteja 1075 kpl (tilanne 19.12.2024, muuttuu päivittäin). Kaikukortti on voimassa vuoden kerrallaan myöntämispäivästä lukien. Vuoden 2025 alusta on tulossa uusi Kaikukanta-alusta ja tällöin tulee pahvisen Kaikukortin rinnalle myös mobiili-Kaikukortti. Uudistukseen liittyen vuonna 2024 oli useita koulutuksia.

Liikenneturvallisuus

Kaakkois-Suomen liikenneturvallisuustyöryhmän painopisteinä on vuonna 2024 ollut ajoterveys ja rattijuoppouden ehkäisytyö. Kotkassa järjestettiin keväällä 2024 Kaakkois-Suomen liikennefoorumi Vellamossa, jossa käsiteltiin laajasti ajoterveysteemaa. Aiheeseen liittyviä tietoiskuja ja koulutuksia on järjestetty koko vuoden ajan eri toimijoille koko Kaakkois-Suomen alueella.

Kymenlaakson ehkäisevän työn moniammatillinen rattijuoppotyöryhmä aloitti toimintansa vuoden 2024 alussa. Työryhmä on kokoontunut kolme kertaa. Työryhmän toiminnan tueksi on tehty Xamk:n opinnäytetyönä kartoitus rattijuoppouden ehkäisystä Kymenlaaksossa. Työryhmä on saanut koulutusta asiantuntijoilta teemaan liittyen. Työryhmässä on luotu yhteisiä käytänteitä eri ikäryhmien ja kohderyhmien kanssa työskentelyyn kuntien, HVA:n ja viranomaisten välille. Työryhmän nimissä on lähetetty kaikkiin Kymenlaakson kuntiin ravintolayrittäjille kirjelmät terassi- ja pikkujoulukauden alussa, jossa aihe on nostettu esille. Kotkassa kirje lähti yhteensä 21 yrittäjälle. Rattijuoppojen uhreja muistettiin jälleen ehkäisevän päihdetyön viikolla marraskuussa. Kotkassa muistokynttilät paloivat sekä Karhulan torilla, että Kotkan kauppatorilla.

Mielessä tuulee viikko 17.8.- 24.8.2024

Mielessä Tuulee -viikkoa vietettiin seitsemännen kerran, teemana oli pidä huolta. Viikko tarjosi matalan kynnyksen tapahtumia ja toimintaa ympäri Kotkaa kotkalaisten järjestöjen ja yhteisöjen tuottamana. Toiminnan tavoitteena on vuosittain tukea kaikkien kotkalaisten mielen hyvinvointia. Vuonna 2024 järjestettiin 18 erilaista tapahtumaa, joihin osallistui satoja eri ikäisiä kotkalaisia.

Osallistava lupalausuntomalli anniskelulupaprosessiin

Anniskelulain vuoden 2021 mukainen osallistava lupalausuntomallin prosessi on luotu ja otettu käyttöön Kotkassa hyvinvoinnin ja työllisyyden vastuualueen ehkäisevän päihdetyön ja osallisuustyön, ympäristötoimen terveystarkastajien ja kaupungin turvallisuuspäällikön toimesta yhteistyössä AVI:n alkoholitarkastajan kanssa. Toimintamalli on esitelty hyvinvointilautakunnassa joulukuussa 2024 ja on siitä saakka ollut käytössä. Kotka pilotoi käyttöönottoa Kymenlaakson alueellisen turvallisuusohjelman 2024-2025 mukaisesti. Muut kunnat ottavat mallin käyttöön myöhemmin.

Kaupunkilaisten turvallisuuskysely

Turvallisuuskysely toteutettiin yhteistyössä teknisten palveluiden sekä hyvinvoinnin ja työllisyyden vastuualueen kanssa. Kyselyn tuloksia hyödynnetään kaupungin turvallisuussuunnitelman laadinnassa. Vuoden 2024 lopussa turvallisuussuunnitelman laadintatyöhön nimettiin monialainen työryhmä.

Kulttuuripalvelut

- Tulevaa toimintaa linjaavan Kotkan kulttuuriohjelman 2024-2030 valmistaminen vahvasti kuntalaisia osallistaen.
- Kulttuurikaveri-toiminnan edistäminen järjestötoimijan kanssa yhteistyössä.
- Kulttuurilähete-toiminnan pilotointi yhteistyössä Kymen HVA:n kanssa.
- Neuvoantavan Kotkan kulttuurifoorumi-ryhmän perustaminen.
- Hyvän mielen ryhmän ja Markkinapäivän kulttuurihöpinät -keskustelualustan perustaminen ja kehittäminen.
- Kylille ja kaupunginosiin sijoittuvien kesäkonserttien järjestäminen.
- Kesätaiteilijoiden yhteisötaideprojekti nuorten kanssa Karhuvuoressa.
- Lukuisten kuntalaisten yhteisöjen toiminnan ja tapahtumien tukeminen avustuksin.
- Lastenkulttuurikeskus Laivurin ensimmäisen toimintavuoden laaja kehitystyö.

Kaupunkisuunnittelu:

- Karhulan keskustan katusuunnitelmat
- Autoliikenteen ehdoilla toteutettua nykyistä katuympäristöä muutetaan keskusta-alueella jalankulkija- ja pyöräilijäystävällisemmäksi mm. korotetuin risteysaluein sekä erillisin pyöräkaistoin.
- Kansallinen kaupunkipuisto kampanja Kotkan kansallisen kaupunkipuiston 10 vuotta juhlita järjestämällä valokuvaus kampanja kuntalaisille. Tavoitteena on nostattaa kansallisen kaupunkipuiston näkyvyyttä sekä saada kuntalaiset liikkumaan ja käyttämään puistoja.
- OSBU Osallistuva budjetointi on toimintatapa, jossa asukkaat otetaan mukaan yhteisiä verovaroja koskevaan keskusteluun, suunnitteluun ja päätöksentekoon. Osallistuvan budjetointi edistää erityisesti kaupunkistrategian Yhteinen Kotka -poijua. Osun myötä on vuoden 2024 aikana toteutuksessa on esimerkiksi maksuttomien tuurivuorojen järjestäminen Lehmäsaareen. (yhteistyö hyvinvoinnin ja työllisyyden vastualueen kanssa).
- Torisuunnitelmat Kauppatorin yhteisterassin suunnittelussa tavoitteena on yhteisöllisyyden, katutaitelijakulttuurin ja yrittäjien yhteistoiminnan kehittäminen.
- Bussiyhteys Valkmusan kansallispuistoon. EU-rahoituksella luotu bussiyhteys kehitti Valkmusan saavutettavuutta ja loi mahdollisuuden vieraila kansallispuistossa ilman henkilöautoa kesällä 2024.
- Asiointitaksi on käytössä
- Liikkujan viikon aikana kaupunkipyörien alle 1 tunnin käyttö ilmaista.
- Ilmainen paikallisliikenne Hyväntuulenmessujen aikana.

Hyvinvointiliikunta

Kohdistetaan kaikenikäisille kotkalaisille, jotka liikkuvat terveytensä kannalta liian vähän tai ei olleenkaan. Liikuntalähetteitä tulee Kymenlaakson hyvinvointialueen Walmu-järjestelmän kautta, sekä yksittäiset kuntalaiset voivat ottaa yhteyttä liikuntaneuvojaan. Liikuntaneuvojat antavat neuvontaa ja ohjausta niin yksilöille kuin ryhmille. Osallistutaan ja järjestetään erilaisia liikunnallisia tapahtumia ja luentoja, sekä pop-up liikuntaryhmiä.

Maakunnallista yhteistyö- ja kehittämistyötä tehdään erilaisissa ryhmissä ja verkostoissa mm: TELIA-asiantuntija työryhmä, Kymenlaakson luontoliikunta verkosto, MEM-hoitoketju, Muisti verkostot, alueellinen elintapaohjaus ja eri sairausperusteiset verkostot sekä työryhmät, FINGER-kehittäjäverkosto ja työikäisten muistisairaiden hoitopolun kehittämisryhmä. Liikuntaryhmä toimintaa järjestetään syys- ja kevätkaudella kohdennetusti sekä kesäkuukausina kaikille avoimia liikuntaryhmiä puistoissa, pihalla ja liikuntapaikoilla. Sovellettu liikunta on tarkoitettu vammaisille ja pitkäaikaissairaille henkilöille. Se on osa kuntouttavaa, ei-seurasidonnaista liikuntaa. Erityisliikuntakortteja myönnetään lautakunnan hyväksymien kriteereiden mukaisesti. Vuonna 2024 kortti myönnettiin 405 henkilölle.

- Kesäkauden liikuntaryhmät, käyntikerrat 4703
- Syys- ja kevätkauden liikuntaryhmät, käyntikerrat 4763
- Liikuntaneuvonnan yksilöasiakkaiden asiakaskäynnit 670

Testausasema:

Vuoden 2024 aikana Testausasemalla kävi 332 asiakasta ja yksittäisiä kuntotestejä suoritettiin 415 kappaletta (vs. vuonna 2023 asiakkaita 285, testejä 373). Testausaseman palveluja hyödynsi kaiken tasoiset liikkujat vasta-alkajista kansainvälisen tason huippu-urheilijoihin. Palveluita käytti pääosin lähialueiden ihmiset, mutta testeihin tultiin myös kauempaa. Asiakkaiden ikähaarukka oli 15–80 vuotta.

Testausasemalle tullaan pääosin omasta mielenkiinnosta liikkumista kohtaan. Asiakkailta on tavoitteena lisätä omaa liikkumistaan ja edistää omaa hyvinvointiaan, ja he toivovat kuntotesteiltä tietoa nykyisestä kuntotasostaan ja vinkkejä jatkoa varten, jotta he osaisivat liikkua oikein kunnon/hyvinvoinnin parantamiseksi. Kuntotestejä ei tehdä vain urheilumielessä, vaan myös mm. hyvän työkyvyn ylläpitämiseksi ja kuntoutumisen näkökulmasta. Oikeanlaisella kuntotestauksella ja ohjeistuksella onkin positiivisia vaikutuksia ihmisten jokapäiväiseen jaksamiseen ja hyvinvointiin.

Kuntotestejä ovat hyödyntäneet myös kaupungin liikuntaneuvonnan asiakkaat, joille kuntotestauksesta koetaan olevan hyötyä liikunnan tukemiseksi. Liikuntaneuvonnan ja Testausaseman yhteistyönä on autettu/tuettu asiakkaita mm. painokevennetyn kävelyn avulla. Tämä on auttanut asiakkaita liikkumaan myös liukkaana aikana, jolloin heillä ei ole ollut kaatumisriskien takia mahdollisuutta kävellä ulkona, ja jolloin he ovat tarvinneet pidempään liikkumissuoritukseen tukea. Tämä on tukenut myös heidän mahdollisuuttaan liikkua paremmin sulan ajan koittaessa.

Lisäksi yhteistyötä tehtiin mm. Kymenlaakson hyvinvointialueen elämäntapamuutosryhmän kanssa sekä seurayhteistyötä useamman paikallisen urheiluseuran kanssa. Isona käyttäjäkuntana on ollut myös Pelastuslaitos sekä paikalliset Vapaapalokunnat, jotka käyttävät Testausaseman palveluita omien henkilökuntiensa työkyvyn määrittämiseksi. Vuoden 2024 aikana järjestettiin avoimet ovet, joka tavoitti useita kymmeniä kävijöitä. Tämän lisäksi järjestettiin mahdollisuuksia saapua testeihin ilman ajanvarausta. Näiden tapahtumien koettiin olevan hyvä tapa lisätä tietoisuutta Testausaseman palveluista paikallisille.

Toimenpiteitä kuntalaisten osallisuuden edistämiseen

Kotkassa on keskitytty kuntalaisten osallisuuden tukemiseen verkostoyhteistyön avulla. Vuonna 2024 toteutettiin verkostomaisesti useita tapahtumia, kuten Yhdistystreffit ja vapaaehtoisten piknik, vanhustenviikon pääjuhla sekä kiertotalouspäivä. Lisäksi Osbun myötä ulkoilutapahtuma Petäjäsuolla sekä lapsiperhetapahtuma Karhulassa. Kylässä Kotkassa –toteutettiin kolme kertaa.

Toiminnallinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusohjelma: Vuonna 2024 laadittiin koko kaupunkiorganisaatiota koskeva Toiminnallinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusohjelma, joka käsiteltiin vaikuttajatoimielimissä ja päätöksenteossa vuoden lopulla. Ohjelma viedään hyväksyttäväksi alkuvuodesta 2025.

Osallisuuskysely: Kevään 2024 osallisuuskysely tavoitti 1033 kuntalaista, ja tuloksia hyödynnetään ohjelmien päivityksessä. Lisäksi järjestettiin kolme Erätauco- menetelmäistä teemakeskustelua sekä neljä kaupunkistrategiaan liittyvää kuntalaistilaisuutta, jotka tavoittivat noin 60 kuntalaista

Vammaispoliittinen ohjelma: vuonna 2024 vammaisneuvoston laatimaa ohjelmaa käsiteltiin johtajakokouksessa, ja sen jatkotyöstöön asetettiin kaupungin sisäinen työryhmä. Ohjelma käytiin läpi vastuualueittain, ja se palautui vammaisneuvoston käsittelyyn vuoden lopussa. Ohjelma etenee edelleen vammaisjärjestöjen lausuttavaksi.

Kotkan Digitukiverkosto työskentelee digisyrjäytymisen ehkäisemiseksi ja digiturvallisuuden edistämiseksi. Verkosto kokoontui säännöllisesti käsittelemään ajankohtaisia teemoja ja tukemaan itsenäistä asiointia digitalisoituvassa maailmassa.

Unicef Lapsiystävällinen kunta: Kotka tavoittelee Unicefin Lapsiystävällinen kunta -sertifikaattia. Toimintasuunnitelman yhtenä toimenpiteenä on lapsivaikutusten arvioinnin toimintamallin kehittäminen ja käyttöönotto. Kotkan LAVA-ohjeistus valmistui loppuvuonna 2024 ja viedään johtajakokouksen kautta testattavaksi vuoden 2025 aikana.

Osbu (osallistuva budjetointi): Vuonna 2024 Osbu toteutettiin ilman uutta ideahakua, ja vuoden 2025 kohteet valittiin aiempien vuosien ideoista.

Hyvinvoinnin ja työllisyyden vastuualueelta haettavat avustukset 2024

Vanhustenhuoltoon osoitetuista jäämistövaroista avustusta voivat hakea ensisijaisesti kotkalaiset yhdistykset, jotka järjestävät toimintaa ikäihmisille. Avustusta voidaan myöntää vuokra-avustuksena tai yhteisölliseen tekemiseen. Vuonna 2024 vanhustenhuollon jäämistövaroista myönnettiin avustusta vanhusten virkistystoimintaan n. 12 500 euroa ja tilavuokriin n. 32 700 euroa. Avustusta myönnettiin esimerkiksi Vanhustenviikon pääjuhlan kustannuksiin sekä yhdistysten järjestämiin erilaisiin retkiin ja tapahtumiin.

Hyvinvoinnin ja työllisyyden vastuualueelta on voinut hakea keväästä 2021 alkaen myös syrjäytymisen ehkäisyyn osoitetuista jäämistövaroista maksettavia avustuksia. Syrjäytymisen ehkäisy on hyvinvoinnin, terveyden ja osallisuuden edistämistä kuntalaisen arjessa. Avustusta voi hakea kotkalainen yksityishenkilö tai kotkalainen yhdistys. Avustuksella voidaan esim. tukea harrastustoimintaa, osallistua koulutuskustannuksiin, tukea terapiakustannusten omavastuuosuutta, osallistua harrastuskustannuksiin yms. Vuonna 2024 avustusta myönnettiin yhdistyksille n. 48 300 euroa ja yksityishenkilöille 400 euroa sekä Hyväntuulen messujen järjestelyihin 6 579 euroa.

Lisäksi hyvinvointilautakunta myönsi 14.5.2024 talousarvioon budjetoituja hyvinvointiavustuksia sosiaali- ja terveysalalla toimiville järjestöille ja eläkeläisjärjestöille yhteensä 45 290 euroa ja Sotien 1939-1945 Etelä-Kymenlaakson Perinneyhdistys RY:n Kotka-Kymi-Pyhtään Perinneosastolle 14 000 euroa.

Kotkan kaupunki työllistää vuosittain noin 6080 heikommassa työmarkkina-asemassa olevaa työtöntä palkkatukityöhön omiin yksiköihinsä. Lisäksi Kotka maksaa yhdistyksille ja yrityksille kuntalisää työllistämisen tukemiseksi. Vuonna 2024 työllistämisen kuntalisää myönnettiin yhdistyksille 56 000 euroa ja nuorten kuntalisää yrityksille 5 200 euroa.

Kotoutumisen tukemisen avustuksia myönnettiin eri järjestöille, yhteisöille, työryhmille ja urheiluseuroille edistämään kotoutumista ja asettautumista Kotkaan. Avustuksia on myönnetty vuonna 2024 yhteensä 68 826.

Puistokummitoiminta

Vuonna 2022 käynnistynyt Puistokummitoiminta jatkui. Puistokummitoiminta on Kotkan kaupungin organisoimaa vapaaehtoistoimintaa, jota toteutetaan kaikilla kaupungin omistamilla viheralueilla, kuten puistoissa, uimarannoilla, koirapuistoissa ja leikkipuistoissa.

Puistokummitoiminnan avulla asukkaat saavat mahdollisuuden vaikuttaa oman lähiympäristönsä viihtyisyyteen ja ympäristöstä huolehtimiseen samalla kun ulkoilee ja liikkuu. Puistokummit voivat osallistua toimintaan sekä itsenäisesti että ohjatusti, esimerkiksi keräämällä roskia tai kitkemällä vieraslajeja. Vuonna 2024 puistokummeja oli yhteensä 65, joista 13 lammaskummeina.

6.5 Ikäryhmittäisissä taulukoissa esiintyvien toimenpiteiden sisältötietoja

VIP-kortti (Virkeyttä ja Iloa Päivään)

Pitkäaikaistyöttömien arkiliikunnan edistämiseen. Kortilla tarjottiin mahdollisuus maksuttomiin viikoittaisiin uimahallikäynteihin Kotkan kaupungin uimahalleissa. Yli 300 päivää työmarkkinatukea saaneille, pitkäaikaistyöttömille, jotka ovat Kymen HVA:n Monialaisen työelämäpalvelun asiakkuudessa tai sen piirissä. Kortti myönnettiin Kymen HVA:n Monialaisesta työelämäpalveluista. Tavoitteena pitkäaikaistyöttömien kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin sekä psyykkisen ja fyysisen toimintakyvyn lisääminen. VIP-kortilla pääsee käyttämään uimahallien ja niiden kuntosalien palveluita. Vuonna 2024 VIP-kortteja jaettiin yhteensä 402 kpl ja käyntikertoja uimahalleilla kertyi yhteensä 2326.

Luontokoulu Haili

Luontokoulun tehtävänä on tarjota lapsille, nuorille ja aikuisille myönteisiä luontoelämyksiä, herättää kiinnostus ympäröivään luontoon sekä edistää vastuullista elämäntapaa. Luonnossa oleskelu, tekeminen ja liikkuminen lisäävät myös ihmisten hyvinvointia ja terveyttä.

Luontokoulutoiminta täydentää ja tukee päiväkotien ja koulujen ympäristökasvatustyötä ja on sidoksissa niiden toiminta- ja opetussuunnitelmien tavoitteisiin. Luontokoulussa ympäristöä tarkastellaan sekä luonnontieteellisestä näkökulmasta että poikkitieteellisesti, taiteen ja mielikuvituksen keinoin.

Harrastamisen Suomen malli Kotkassa

Pää tavoitteena on lasten ja nuorten hyvinvoinnin lisääminen. Suomen mallin harrastusryhmät tarjoavat oppilaiden toiveisiin perustuvaa maksutonta harrastustoimintaa koulupäivän yhteydessä omalla koululla tai sen läheisyydessä. Harrastusten ohjaajina toimivat eri lajien ja toimintamuotojen ammattilaiset. Kerhojen ohjaajina toimii paikallisia toimijoita esimerkiksi paikallisista yhdistyksistä, seuroista ja yrityksistä. Harrastustoimintaa järjestetään perusopetuksen vuosiluokkien 1.-9. oppilaille.

6.6 Vaikuttavuus

Toteutettujen toimenpiteiden vaikuttavuus

HYVINVOINTIRAPORTTI 2024 ONNISTUMISET JA HAASTEET

KAIKKI IKÄRYHMÄT

HAASTEET:

- Päihde- ja mielenterveysongelmat sekä yleinen sairastavuus
- Matala koulutustaso koko maan lukuihin nähden (koulutustasomittain, Sotkanet ind. 180).
- Köyhyyden lisääntyminen Kymenlaaksossa
- Alhainen äänestysaktiivisuus (koko maan keskitasoa ja Kymenlaakson keskitasoa alhaisempi).
- Asunnottomia yksinasuvia 1000 asukasta kohti 0,7 % Kotka / 0,4 % Kymenlaakso, (2023).
- Häätöjen lisääntyminen. Häätöjä Kotkassa oli 1.1.-30.12.2024 72 kpl.
- Lisääntyvä ikääntyvän väestön määrä ja hyvinvointi: Ikääntyvien asukkaiden terveyden ja hyvinvoinnin ylläpitäminen vaatii jatkuvaa panostusta ja uusia ratkaisuja.

ONNISTUMISET:

- Vuoden 2024 kyselytutkimuksen mukaan kotkalaiset ovat melko tyytyväisiä asuinalueidensa oloihin. Linkin kautta pääset kyselytutkimuksen tuloksiin: [kyselytutkimuksen tulokset](#). Kotkassa suosituin asumismuoto on omistusasunto. Tilastokeskuksen tietojen mukaan noin 61,8 % kotkalaisista asuu omistusasunnoissa. Kerrostaloissa asuu 54,8 % kotkalaisista, kun taas rivi- ja pientaloissa asuu 44 %. Vuonna 2024 noin 35,9 % kotkalaisista asuu vuokra-asunnoissa.
- Kotka tarjoaa kauniit maisemat, meren läheisyyden ja laajat puistoalueet, jotka ovat tärkeitä hyvinvoinnille ja vapaa-ajan vietolle. Kaupungissa on panostettu puistorakentamiseen ja viihtyvyyteen. Tämä näkyy monina valtakunnallisina tunnustuspalkintoina. Green Flag Award -tunnuksella palkitut puistot: Sapokan vesipuisto, Katariinan meripuisto, Jokipuisto, Sibeliuksenpuisto ja Fuksipuisto.
- Kotkassa on panostettu hyvin elinikäisen oppimisen mahdollisuuksiin ja asukasosallisuuteen.
- Runsaasti järjestöjä, jotka järjestävät monipuolista toimintaa kaikenikäisille.
- Digitukea on saatavilla monen eri tahon kautta. Tukea tarjoavat mm. kaupungin toimijat, kolmannen sektorin toimijat, oppilaitokset sekä vapaaehtoiset yksityishenkilöt.
- Asumisneuvontaan panostaminen. Asumisneuvoja aloittanut 05/2024.
- Monipuolinen kulttuuritarjonta, joka rikastuttaa asukkaiden elämää
- Kulttuurilähete otettu käyttöön 10/2024 (yhteistyö Kotkan kaupunki ja Kymen HVA)
- Kaikukorttitoiminta on vakinaistettu 1.1.2024 alkaen. Kaikukortilla helpotetaan heikossa taloudellisessa tilanteessa olevien henkilöiden osallistumista kulttuuri- ja urheilutapahtumiin.
- Hyvä yhteistyö Kymen HVA:n kanssa. Hyvinvointia-palvelun käyttöönotto: Uusi Hyvinvointia-palvelu on avattu, mikä kokoaa hyvinvointia ja terveyttä edistävät palvelut

yhteen paikkaan, parantaen niiden saavutettavuutta. Linkki palveluun:

hyvinvointia.kymenhva.fi

- Turvallisuuden parantuminen: Noin neljä viidestä kotkalaisesta kokee asuinalueensa turvalliseksi. (Kotkan vuoden 2024 turvallisuuskysely)
- Kotka on valmistautunut TE2024-uudistukseen hyvin. Kaupunki toimii Etelä-Kymenlaakson työllisyysalueen vastuukuntana, joka kattaa Kotkan lisäksi Haminan, Pyhtään, Miehikkälän ja Virolahden. Valmistelut ovat edenneet suunnitellusti, ja Kotka on luonut toimivat rakenteet ja palvelut, jotka tunnetaan ensi vuodesta alkaen nimellä Etelä-Kymenlaakson työelämäpalvelu.

Liikunnan edistämiseen on panostettu mm.

- Liikuntalähete (alkanut 08/2023 yhteistyössä HVA:n kanssa) otettu hyvin käyttöön. Kotkaan ohjautuu liikuntalähetteen kautta runsaasti asiakkaita.
- Liikuntaneuvonnan infoja ja opastusta liikkumisen aloittamiseen tai jatkamiseen sekä tietoa kaupungin liikuntapaikoista tarjotaan erilaisille ryhmille/järjestöille.
- Kotkassa on panostettu liikuntaneuvontaan, jota pystytään tarjoamaan kaikille ikäryhmille.
- Liikuntapalveluyksikön Kotkan kuntopolku -hanke edistää harrastusmahdollisuuksia Kotkassa sekä edistää tietoisuutta terveellisiin elämäntapoihin.
- Hyvinvoinnin ja työllisyyden vastuualueen Perheet liikkuu yhes -hanke on lisännyt eri toimijoiden verkostoyhteistyötä lapsiperheiden liikkumisen ja hyvinvoinnin edistämiseksi sekä tietoisuutta lapsiperheiden liikuntaneuvonnasta. Tavoitteena saada vähän tai ei lainkaan liikkuvat maahanmuuttajalapset ja heidän vanhempansa liikkumaan.
- Liikuntapaikkoihin on panostettu mm. ulkokuntosalit, lisäksi joka vuonna rakennetaan tai kunnostetaan yksi lähiliikuntapaikka

Katso lisää 3.12.2024 alueellista hyvinvointikertomusta varten päivitetystä Kotkan kuntakortista, kohdasta: Keskeiset hyvinvoinnin vahvuudet ja haasteet, josta löytyy lisää tietoa ikäryhmittäin.

Linkki päivitettyyn kuntakorttiin: [Kuntakortti 2024](#).

7 OSA III KÄSITTELY TOIMIELIMISSÄ

7.1 Suunnitelman laatijat

Taustaa valtuustokauden hyvinvointisuunnitelmasta 2021-2025. Voimassa oleva valtuustokauden suunnitelma on toteutettu osallistavana prosessina. Hyvinvointisuunnitelman valmistelu on edennyt seuraavasti: valtuuston tiedonantokokouksen (7.2.2022) jälkeen prosessin esittely vaikuttamistoimielimissä: Nuorisovaltuusto (10.2.2022), Ikäihmisten neuvosto (3.3.2022), vammaisneuvosto (10.3.2022). Hyvinvointisuunnitelman suunnitelmaosan painopistealueet ikäryhmittäin on luotu hyvinvointilautakunnan iltakoulussa (8.3.2022). Päättäjiä ja viranhaltijoita osallistui iltakouluun yhteensä 18 henkilöä. Ikäryhmittäin sovittujen painopisteiden luomisen jälkeen on toteutettu neljä työpajaa (työpajojen vetäjien lisäksi 20-27 osallistujaa/työpaja).

Linkit:

[Valtuustokauden 2021-2025 hyvinvointisuunnitelma, kertomusosa](#)

[Valtuustokauden 2021-2025 hyvinvointisuunnitelma, suunnitelmaosa](#)

7.2 Suunnitelman ja vuosiraportin hyväksyminen toimielimissä

Valtuustokauden hyvinvointisuunnitelma 2021-2025

KH 30.5.2022

KV 13.6.2022

Kotkan kaupungin hyvinvointikertomus vuosiraportti vuodelta 2024

Hyla 11.2.2025

KH 24.3.2025

KV 7.4.2025